

KOKEMUSTEN KAUTTA TIETOA JA TAITOA TOIMINTAAN

Kokemuksellinen oppiminen osana Varkauden seurakunnan
ohjaajakoulutusta

Emma Kauhanen
Opinnäytetyö, syksy 2011
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Itä, Pieksämäki
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK) +
kirkon nuorisotyöntekijän virka-
kelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Kauhanen Emma. Kokemusten kautta tietoa ja taitoa toimintaan. Kokemuksellinen oppiminen osana Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutusta. Diak Itä, Pieksämäki, syksy 2011. 43 s., 3 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli motivoida Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutusta käyviä nuoria osallistumaan seurakunnan varhaisnuorisotyöhön ohjaajiksi. Tarkoituksena oli myös luoda toimintamalli, jota seurakunta voisi halutessaan lähteä jalostamaan osaksi ohjaajakoulutusta. Mallin tarkoituksena oli antaa nuorille tietoa varhaisnuorista ja kokemusta ohjaajana toimimisesta kokemuksellisen oppimisen mallia soveltaen.

Ohjatusti nuoret suunnittelivat ja toteuttivat Raamatturastit iltapäivä kerholaisille. Tarkoituksena oli, että nuoret saisivat käytännön kokemusta varhaisnuorista, suunnittelusta ja varhaisnuorten ohjaamisesta. Nuoret saivat alustusta aiheeseen oppituntien ja Raamattutyöskentelyn avulla.

Palautetta projektista kerättiin palautelomakkeiden avulla niin nuorilta itseltään kuin Raamatturasteja seuraamassa olleelta lastenohjaajalta. Palautteen mukaan projekti koettiin hyödylliseksi niin nuorten kuin lastenohjaajankin näkökulmasta. Nuoret kokivat saaneensa hyvää kokemusta ohjaamisesta ja toiminnan suunnittelusta. Valtaosa nuorista myös vastasi hyödyntävänsä kokemusta tulevaisuudessa osallistumalla varhaisnuorten toimintaan ohjaajiksi. Lastenohjaaja löysi kehitettävää rastien aikataulutuksesta ja nuorten ohjaustaidoista. Työn tavoitteet toteutuivat hyvin.

Asiasanat: ohjaajakoulutus, ohjaaja, kokemuksellinen oppiminen, motivointi, raamatturastit, toiminnallinen opinnäytetyö

ABSTRACT

Kauhanen Emma. Information and skills by means of experiences. Experimental learning for element of parish of Varkaus. 43 p., 3 appendices. Language: Finnish. Pieksämäki, Autumn 2011. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of the study was to motivate the youth participating in the leader training of the parish of Varkaus to participate in the pre-teen work as leaders. The aim of the study was also to create a pattern. The parish could use the pattern as a part of leader training. The intention of the pattern was to give to youngsters information about pre-teens and give an opportunity to have experience of leading using the model of experimental learning.

Youngsters designed and accomplished Bible workshops for children in afternoon club. The motivation for workshops was that the youngsters could have practical training about planning, leading and pre-teens. First trainers take part in lessons and Bible activity.

Feedback of the project was collected from trainers and leader of afternoon club by forms. Feedback was positive. Trainers experienced that the project gave them good experiences about leadership and planning activities. Most of the youngsters said that they will utilize the experience in the future. The leader of afternoon club found points out development in schedule and leading skills of youngsters. The aims set for the event were fulfilled well.

Key words: leader training, leader, experimental learning, motivation, Bible workshops, functional study

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TYÖN TAVOITTEET	7
3 OHJAAJATOIMINTA YLEISESTI.....	8
3.1 Ohjaajan tehtävät rippikoulussa.....	10
3.2 Ohjaajan tehtävät varhaisnuorisotyössä.....	11
4 OHJAAJAKOULUTUS VARKAUDEN SEURAKUNNASSA	13
4.1 Ohjaajakoulutuksen tavoitteet	13
4.2 Ohjaajakoulutuksen sisältö ja toteutus	14
5 KOHDERYHMÄT	16
6 KOKEMUKSELLINEN OPPIMINEN	17
6.1 Kokemus ja oppimisen yhteys kokemuksiin	17
6.2 Kokemuksellisen oppimisen malli.....	18
6.3 Motivaatio.....	20
7 TOIMINNAN TOTEUTUS	22
7.1 Oppituntien suunnittelu	22
7.2 Tapaamiset nuorten kanssa	23
7.3 Rastien suunnittelu	26
7.4 Rastiratojen toteutus	28
8 PALAUTE TOIMINNASTA.....	30
8.1 Nuorten palaute toiminnasta.....	30
8.2 Lastenohjaajan palaute	31
9 POHDINTA	34
9.1 Työn tulokset	34
9.2 Työn arviointi	36
LÄHTEET.....	39
LIITTEET	
Liite 1: Kysely ohjaajille.....	41
Liite 2: Palaute rasteista	42
Liite 3: Ohjaajan opas. Tietoa ja taitoa tyttö- ja poikatyöhön.....	43

1 JOHDANTO

Tämän työn ideana oli motivoida ja innostaa Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutusta ensimmäistä vuotta käyviä nuoria osallistumaan varhaisnuorten leireille ja kerhoihin ohjaajiksi. Työntekijöiden kokemusten mukaan nuoret ovat olleet innokkaampia osallistumaan rippileireille ohjaajiksi kuin varhaisnuorisolle tarkoitetuille leireille ja kerhoihin ohjaustehtäviin. Tämän vuoksi työlle nähtiin tarvetta seurakunnassa. Työssäni paneudun enemmän ohjaajakoulutukseen, sillä Varkauden seurakunnassa ohjaajakoulutuksen käynyt nuori voi toimia varhaisnuorten leireillä ja kerhoissa ohjaajana. Varsinaista, erillistä kerhonohtajakoulutusta seurakunnassa ei ole. Tämän vuoksi pidin tarpeellisena käsitellä työssä lähinnä ohjaajakoulutusta sisällöllisesti.

Työn tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa nuorten kanssa Raamatturastit varhaisnuorisoryhmälle, jotta ohjaajaksi kouluttautuvat nuoret saisivat kokemusta ja tietoa varhaisnuorista. Ohjaajakoulutuksen puitteissa pidin nuorille oppitunteja, jotka sisälsivät teoriaa varhaisnuorista ja ryhmänohjaamisesta. Oppituntien lisäksi nuoret suunnittelivat itse valitsemini Raamatun kertomuksiin sopivan toiminnan rastille. Oppituntien ja nuorten Raamatturastien suunnittelun ja toteutuksen taustalla on käytetty kokemuksellisen oppimisen mallia, koska työskentely toteutettiin nuorten kokemuksiin pohjautuen. Nuorten tuli huomioida suunnittelussaan rastin sopivuus varhaisnuorille, toteutukseen käytettävä aika, materiaalin tarve sekä mahdolliset vaaran paikat rastilla. Nuoret myös itse toteuttivat suunnittelemansa rastit käytännössä tarkoitettulle kohderyhmälle. Kohderyhmäksi valikoituivat iltapäiväkerholaiset, sillä muut seurakunnan varhaisnuorisoryhmät olivat liian pieniä toteutusta ajatellen ja aikataulusyistä iltapäiväkerholaiset sopivat parhaiten kohderyhmäksi.

Käytännön toteutuksen lisäksi valmistui opas ohjaajien käyttöön. Idea oppaan tekemiseen syntyi nuorten pyynnöstä saada materiaalia liittyen varhaisnuoriin ja heidän ohjaamiseensa. Oppaan sisällöksi muodostui oppituntien sisältö sekä nuorten suunnittelemat Raamatturastit. Oppaassa on myös takataskumateriaalia. Seurakunta innostui oppaasta ja aikoo käyttää sitä ohjaajakoulutuksen tukena nuorille. Sisällöllisesti se antaa tietoa varhaisnuorista ja heidän kehityksestään sekä tietoa ryhmänohjauksesta. Oppaassa varhaisnuori sana on pyritty korvaamaan sanalla kouluikäinen ja varhaisnuorisotyö-

sanasta käytetään korvaavaa tyttö- ja poika työ. Varkauden seurakunnan pyynnöstä käytän siis korvaavia sanoja. Heillä käytössä on tyttö- ja poikatyö, joten luonnollisesti myös heidän käyttämässään materiaalissa tulisi tukea tätä linjausta. Koska pyyntö tarvittavasta materiaalista tuli toteutusvaiheen jälkeen ja koska keskityn opinnäytetyössäni esittelemään alkuperäissuunnitelman mukaista toimintamallia, jonka avulla pyrin motivoimaan nuoria, en kuvaa oppaan valmistumisen vaiheita tässä työssä. Opas löytyy opinnäytetyöni lopusta (Liite 3).

2 TYÖN TAVOITTEET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutuksen ensimmäistä vuotta käyvien nuorten kanssa Raamatturastit varhaisnuorille. Raamatturastien tarkoituksena oli motivoida nuoria osallistumaan varhaisnuorten leireille ja kerhoihin ohjaajiksi. Tavoitteena oli myös antaa nuorille tietopohjaa siitä, millainen varhaisnuori on ja kuinka toimia varhaisnuorten kanssa. Käytännön toteutuksen myötä nuoret saivat myös kokemusta varhaisnuorten kanssa työskentelystä ja näkökulmaa omaan suhtautumistaan kyseistä työalaa kohtaan.

Oman oppimiseni tavoitteina oli saada kokemusta ohjaajakoulutukseen osallistumisesta opettajana ja saada käytännön kokemusta nuorten ohjaamisesta. Tavoitteena oli kehittää toimintamalli, jonka avulla seurakunta voi opettaa ja ohjata nuoria käytännön kautta suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaa varhaisnuorille. Toimintamallin kautta he saavat kokemusta ohjaamisesta ja taidot ja valmiudet toimia ohjaajana karttuvat.

Varsinaisena, alkuperäisenä tavoitteena ei ollut tuottaa konkreettista materiaalia. Nuorten tarpeesta saada varhaisnuoriin liittyvää materiaalia syntyi ajatus tuottaa ohjaajille opas, joka tukisi heidän jo oppimaansa ja antaisi tukea työskentelyyn. Tästä syystä yhdeksi opinnäytetyöni tavoitteeksi muodostui myös koota ohjaajille opas, josta olisi konkreettista hyötyä ohjaajan tehtäviin varhaisnuorisotyössä. Oppaan tekemisen tavoitteiksi muodostuivat sisällön selkeys sekä oppaan käyttäjäröhmän huomioon ottaminen.

3 OHJAAJATOIMINTA YLEISESTI

Ohjaajatoiminta on usein monipuolista ja sisällöltään vaihtelevaa seurakunnissa ympäri Suomen. Ohjaajatoiminnalla tai -koulutuksella tässä työssä tarkoitetaan isostoimintaa tai -koulutusta. Isostoiminta on syntynyt vastaamaan rippikoululeirin vetäjien tarpeeseen. Rippikoululeireille tarvittiin enemmän valvovia silmiä ja hoitamaan tiettyjä tehtäviä, joihin opettajilla ei ollut aikaa. Samalla rippikoululaiset saivat vertaisryhmää, johon tukeutua. Ensimmäinen leirimuotoinen rippikoulu järjestettiin Nurmijärvellä vuonna 1937 oppikoulua käyville tytöille. Tällöin leirille osallistui isoja siskoja, jotka olivat jo teologian ylioppilaita. Rippikoulu pojille järjestettiin myöhemmin samana kesänä, jolloin mukana oli isoja veljiä. Isojen siskojen ja veljien tehtäviin tuolloin kuului osallistua rippikoulun opetukseen, vastata kurinpidosta, hoitaa käytännön työtehtäviä, olla apuna opetukseen liittyvissä tehtävissä sekä vastata iltaohjelman valmisteleminen. (Porkka 2004, 7-8.) Näitä isoja siskoja ja veljiä voidaan pitää nykyisten isosten tai ohjaajien edeltäjinä. Ohjaajatoiminnan merkitys monille seurakunnille on suuri, sillä pienimmissä seurakunnissa se voi olla ainoa nuorille suunnattu toimintamuoto rippikoulun jälkeen. Ohjaajat tuovat työmuotoihin tarvittavia avustajia ja tällä tavoin ohjaajien koulutukseen osallistuu lähes koko seurakunta. (Porkka 2005, 86–87.)

Ohjaajatoiminta on yksi nuorisotyön suosituimmista muodoista. Ohjaajat saavat tehtäviinsä koulutuksen. Ohjaajakoulutuksen sisällöt ja pituus ovat usein riippuvaisia sitä tarjoavista seurakunnista. Ohjaajatoiminta on kuitenkin hyvin suosittua kirkon tarjoamaa toimintaa, sillä siitä on muodostunut yksi Suomen suurimmista maallikkoliikkeistä. Vuonna 2010 ohjaajatoimintaan osallistui 26 000 ja ohjaajana heistä toimi 17 000 nuorta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2011.) Ohjaajakoulutuksen yleisinä tavoitteina ovat nuoren hengellinen kasvu ja kehitys, seurakuntayhteyden vahvistaminen sekä ohjaajan tehtäviin tarvittavien tietojen ja taitojen kartuttaminen. Sisällöllisesti ohjaajakoulutus perustuu siis raamattuopetukseen, ohjaustaitojen harjoitteluun käytännössä sekä teoriaopetukseen muun muassa ryhmäohjauksesta. Monesti ohjaajakoulutukseen sisältyy diakonisten tehtävien suorittamista, kuten esimerkiksi yhteisvastuukeräyksiin osallistumista. Ohjaajakoulutusta järjestetään seurakunnissa muun muassa leirimuotoisena intensiivikurssina, jolloin koulutus tapahtuu viikonloppuisin tai muina sopivina

ajankohtina. Myös iltakoulumallia säännöllisine tapaamisineen voidaan käyttää seurakunnasta riippuen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004, 9.)

Yleisesti ohjaajat toimivat rippikouluissa ryhmien vetäjinä, mutta useissa seurakunnissa ohjaaja voi toimia myös varhaisnuorten kerhoissa ja leireillä sekä diakonia- ja perheyössä avustavissa tehtävissä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004.) Ohjaajat toimivat erityisesti leiri- ja kerhotoiminnassa ohjattaviensa uskon ja kasvun tukena, mutta myöskin saavat samalla tilaa kasvaa ja hoitaa uskoaansa itse isostoiminnassa. (Suomen Evankelis-luterilainen kirkko i.a.; Porkka 2005, 87). Ohjaajan tehtäviin kuuluu muun muassa suunnitella ja valmistaa vapaa-ajantoimintaa leiriläisille sekä avustaa tarvittaessa opetuksessa.

Nuorten osallistuessa ohjaajatoimintaan ja sen lisäksi seurakunnan muihin toimintoihin, nuori voi syventää rippikoulussa opittuja asioita ja vahvistaa seurakuntayhteyttään. Ohjaajatoimintaa ei nähdä ainoastaan toimintana ja käytännön harjoitteluna. Nuorelle tulisi antaa mahdollisuuksia pyhän kokemiseen ja Jumalan läsnäolon tuntemiseen. Ohjaajatoiminnassa tulisi antaa lisää eväitä hartaus- ja jumalanpalveluselämän hoitoon, jotta näistä tulisi luonnollinen osa nuoren elämää. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004.)

Ohjaajakoulutus on osa nuoren kasvua aikuiseksi. Nuori tarvitsee vertaisryhmää ikäistään ja luotettavaa, turvallista aikuista kulkiessaan kohti aikuisuutta. Tällöin ohjaajakoulutus voi olla parhaimmillaan vahva tuki nuoren elämässä. Muut ohjaajaksi koulututtavat nuoret muodostavat vertaisryhmän, jolta nuori saa palautetta. Samalla voi muodostua kestäviä ihmissuhteita, jotka kantavat nuorta eteenpäin myös vaikeuksien yli. Ohjaajakoulutuksen aikana nuorella on myös mahdollisuus kokeilla omia taitojaan ja tuoda julki mielipiteitään turvallisessa ryhmässä. Myös epäonnistumisille on annettavaa tilaa, jotta nuori voi yrittää uudelleen ja saada lisäksi onnistumisen kokemuksia. Ohjaajakoulutuksen työntekijätiimi näyttäytyy nuorelle tukena. Työntekijän tarvitsee näyttää olevansa kiinnostunut nuoren elämästä ja ajatuksista ja näyttää olevansa valmis kuuntelemaan ja auttamaan tarvittaessa. Toisaalta aikuinen näyttäytyy myös rajojen asettajana. Nuori tarvitsee rajoja oppiakseen ottamaan vastuuta sekä itsestään että muista. Tämä on tärkeää, jos nuori todella haluaa toimia ohjaajana leireillä tai kerhoissa. (Paananen & Tuominen 2002, 19.)

3.1 Ohjaajan tehtävät rippikoulussa

Ohjaajan tehtävät yleisesti rippikoulun aikana voivat vaihdella seurakunnasta riippuen. Yleisesti kuitenkin ohjaajien vastuulla ovat iltaohjelman suunnittelu, pienryhmätyöskentelyn ohjaus tai raamatturyhmät, hartauksien pitäminen ja vapaa-ajan ohjelmasta huolehtiminen. Ohjaajien tehtäviin voi myös kuulua yleisten askareiden hoitoa yhdessä rippikoululaisista muodostuvan ryhmänsä kanssa, kuten saunan lämmitystä, siisteyden ylläpitoa tai keittiötoita pienimuotoisesti. (Porkka 2004, 58–61; Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004, 4-5.) Ohjaajien tehtävänä on myös toimia leiriläisten tukena ja toimia tarvittaessa viestin viejänä rippikoululaisten ja rippikoulusta vastaavien työntekijöiden välillä. Monesti ohjaaja voi päästä lähemmäksi rippikoululaista kuin itse työntekijä. Ohjaajien muutaman vuoden korkeampi ikä rippikoululaisiin nähden voi auttaa ohjaajia luomaan luottamuksellisen suhteen rippikoululaisiin. Tällöin ongelmatilanteet ovat ohjaajan helpommin havaittavissa ja siten työntekijöille raportointi on helpompaa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004, 5-6.)

Ohjaajaa usein pidetään myös osana työntekijätiimiä. Rippikoulun suunnittelusta yleensä vastaa työntekijät, mutta usein myös ohjaajat saavat vaikuttaa tehtävistään huolehtiva. Tiimin jäsenenä ohjaaja saa vastuuta ja voi kokea siten olevansa tärkeä osa rippikoulua ja saavansa äänensä kuuluviin tärkeissä asioissa. Ohjaajan myös odotetaan olevan tehtäviensä arvoinen, luotettava ja oma-aloitteinen. Toisaalta nuori on tervetullut rippikouluun myös itse kasvamaan uskossaan ja syventämään jo oppimiaan asioita. Muut ohjaajat sekä työntekijät toimivat tukena. Tulee siis huomioida, että ohjaajat ovat myös itse nuoria ja oppimassa ja kasvamassa siinä missä rippikoululaisetkin. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004, 6.)

3.2 Ohjaajan tehtävät varhaisnuorisotyössä

Ohjaajat voivat toimia myös seurakunnan muissa toimintamuodoissa. Monissa seurakunnissa ohjaajakoulutus toimii samalla myös kerhonohjaajakoulutuksena, joka antaa valmiudet toimia varhaisnuorisotyön toiminnoissa mukana. Seurakuntien varhaisnuorisotyö on 7-14-vuotiaiden tyttöjen ja poikien ja heidän perheidensä kanssa tehtävää kristillistä toimintaa. Varhaisnuorisotyössä usein puhutaankin kristillisestä kasvatuksesta ja

opetuksesta, joka perustuu kaste- ja lähetyskäskyyn. Vaikka työmuodoista puhuttaessa ajatellaan lasten olevan työn kohteita, ovat he myös seurakunnan täysvaltaisia jäseniä. Myös heillä on oikeus vaikuttaa ja tulla kuulluksi kirkon piirissä. Toiminnan avulla pyritään tukemaan kasvavaa nuorta vastuulliseen aikuisuuteen ja pohtimaan uskonkysymyksiä. (Aamenesta öylättiin 2004, 396; Launonen 2008, 221.) Monissa seurakunnissa varhaisnuorisotyö sisältää monenlaisia toimintamuotoja, kuten kerhotoimintaa, leiri- ja retkitoimintaa, koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, partiota sekä erilaisia tapahtumia, kuten kymppisynttäreitä ja konsertteja. Pitkäkestoisilla toimintamuodoilla on tavoitteena luoda varhaisnuoriin kiinteä seurakuntayhteys. Eri toimintamuotojen määrä ja monimuotoisuus on kuitenkin seurakuntakohtaista. Kerhotoiminta on melko vakiintunutta toimintaa, jossa vaikuttavat erityisesti nuoret kerhonohjaajat. Leiri- ja retkitoiminnalla pyritään luomaan elämyksiä ja annetaan mahdollisuus varhaisnuorille tutustua ikätovereihinsa. Samalla opetellaan irtautumista kotoa kuitenkin turvallisten aikuisten valvonnassa ja ohjauksessa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä löytyy seurakunnittain paljon eroja. Osa seurakunnista tarjoaa mahdollisuuden kyseiseen toimintaan yhteistyössä kunnan kanssa, mutta etenkin pienemmissä seurakunnissa toiminta voi olla haasteellista järjestää. Myös partiotoiminnassa 70 prosentilla lippukunnista on selkeästi taustayhteisönä seurakunta. Tapahtumat ovat yleensä lyhytaikaisia, eivätkä siten pysty luomaan pysyvämpää sidettä seurakuntaan. (Jansa 2010, 287–275.)

Usein varhaisnuorten leireillä ja kerhoissa tarvitaan ohjaajien osaamista. Ohjaajat toimivat lähes samankaltaisissa tehtävissä myös varhaisnuorisotyön puolella kuin rippikoulussakin, kohderyhmä vain on erilainen. Tämä luo tehtäviin uudenlaisia vaatimuksia, sillä varhaisnuori ei ole kehityksessään samalla tasolla kuin rippikoulua käyvä nuori. Ohjaajan on siis osattava toiminnassaan ottaa huomioon varhaisnuorten ikä, joka kulkee seitsemän ja 14-ikävuoden välillä. (Kerhonohjaajan peruskurssi 2007, 199.)

Ohjaajan omalla esimerkillä ja käyttäytymisellä on suuri merkitys, sillä varhaisnuoret usein katsovat mallia vanhemmista. Usein varhaisnuorisotyössä toiminta on hektisempää kuin esimerkiksi rippikoulutyössä. Varhaisnuorten leireillä tai kerhoissa lapset ovat eläväisiä ja vaativat ohjaajilta ja muilta työntekijöiltä joustavuutta toiminnassa. Työntekijät usein odottavat ohjaajan toimivan askarteluissa tai muissa toiminnoissa ohjaajan olevan apukäsinä, jotta työskentely olisi mahdollisimman sujuvaa. Varhaisnuorisotyössä ohjaajan tehtävät painottuvat erityisesti vapaa-ajan suunnitteluun, pelien ja leikkien ve-

tämiseen, askartelujen ja muun tekemisen suunnitteluun ja toteutukseen. Tämän vuoksi on tärkeää, että ohjaaja osaa ottaa esimerkillisen roolin, toimia työssä selkeästi ja kohde-ryhmän ikätason huomioiden. (Kerhonohtajan peruskurssi 2007, 119–121.) Tähän pyrittiin nuorten opetuksessa ja tuotetussa materiaalissa. Myös Raamatturastien toteutuksessa pyrittiin nuorten tiedon varhaisnuorista ja ohjaustaitojen lisäämiseksi.

4 OHJAAJAKOULUTUS VARKAUDEN SEURAKUNNASSA

Isoskoulutus tai –toiminta käsitteet ovat yleisemmin käytössä, mutta koska Varkauden seurakunta käyttää isosista ohjaaja-sanaa, käytän sitä myös tässä työssä Varkauden seurakuntaa koskevilta osin. Ohjaajakoulutus on kestoltaan kaksi vuotta ja toteutuu talvi-kausina viikonloppukursseina. Ohjaajien peruskurssin sisältö on painotettu syyskausin kerhonohjaustaitojen ja kevätkausin leirin ohjaustaitojen opiskeluun. Ohjaajien jatkokurssi, eli toinen koulutusvuosi, on sisällöltään peruskurssilla opittuja taitoja ja tietoja syventävä, jolloin keskitytään refleктоimaan aikaisemmin opittua ja huomioidaan omia kehittämistarpeita. Ohjaajakoulutuksen perusta on nuoren kasvu ja oma elämä. Koulutuksen tarkoituksena on myös nuorten kristittynä kasvamisen ja hengellisen elämän hoitamisen tukeminen. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 6; 30.) Vuonna 2010 Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutukseen osallistuneita nuoria oli yhteensä 120, joista 27 oli poikia ja 93 tyttöjä. Ohjaajan tehtävissä toimi kyseisenä vuonna yhteensä 89 nuorta. (Varkauden seurakunta 2010.) Seuraavassa käyn tiivistetysti lävitse ohjaajakoulutuksen sisällöt ja tavoitteet.

4.1 Ohjaajakoulutuksen tavoitteet

Ohjaajakoulutuksen tavoitteena on nuoren kasvun tukeminen ja nuoren omien pohdintojen ja kokeilujen salliminen. Tavoitteena on, että nuori oppii toimimaan seurakunnassa sekä ottamaan vastuuta tyttöjen ja poikien kristillisestä kasvatuksesta. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 23.) Eri osaamisalueille on myös määritelty omat tavoitteensa. Ensimmäisen osaamisalueen tavoitteena on nuoren oman hengellisen kasvun tukeminen ja hartauselämän syventyminen. Tavoitteena on myös, että nuori oppii itse suunnittelemaan ja totuttamaan hartauksia sekä raamattutyöskentelyn ohjaamista. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 25.)

Toisen osaamisalueen tavoitteena on, että nuori oppii ohjaustaitoja, erilaisten ryhmien ja yksilöiden kohtaamista. Tavoitteena on myös ikäkausien kehityksen ja kehitystehtävien hahmottaminen ja tiedon soveltaminen käytännön ohjauksessa. Kolmannen osaamisalu-

een tavoitteena on nuoren turvallinen kasvu yhteisössä sekä omien taitojen ja kykyjen mukaan vastuullisesti toimiminen. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 28.)

4.2 Ohjaajakoulutuksen sisältö ja toteutus

Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutuksen sisältö on jaettu kolmeen osaan, jotka muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Ensimmäisessä osassa painotetaan nuoren oman uskon vahvistumista, toisessa ohjaustaitojen karttumista ja kolmannessa yhteisöllisyyttä. Ensimmäisen osaamisalueen sisältöön kuuluu kristinuskon perusteiden hahmottaminen, kirkon perustehtävän tunteminen sekä seurakuntayhteyden ja oman uskon rakentaminen ja hoitaminen. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 24–26.) Opetuskokonaisuuksissa ensimmäisessä osassa pyritään Raamatun käytön harjoitteluun, seurakuntayhteyden ja nuoren oman hengellisen elämän tukemiseen. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 26.)

Toisen osaamisalueen sisällössä keskitytään erityisesti ohjaamistaitoihin ja kristilliseen kasvatukseen. Oppimisalueita ovat ohjaustyön menetelmät ja yksilön ja ryhmän ohjaaminen, lasten ja nuorten kasvun tunteminen, erityisen tuen tarpeessa olevien tunnistaminen ja huomioiminen sekä kouluttaja- ja tutorvalmiuksien kasvattaminen. Nuoret itse pääsevät harjoittelemaan ohjaustaitoja ja suunnittelemaan ohjelmaa esimerkiksi iltohjelmiin sekä harjoittelemaan esiintymistaitoja. Nuoret kokeilevat toisessa osaamisalueessa myös hartauksien ja raamattutyöskentelyn ohjaamista. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 27.)

Kolmas osaamisalue sisältää yhteisöllisyyden ja yhteyden huomioiminen sekä nuoren persoonallinen kasvu. Ajatuksena on, että nuori oppii tuntemaan itseään ja osallisuuttaan erilaisissa ryhmissä. Kolmas osaamisalue sisältää ryhmätyöskentelyä ja omien vahvuuksien havainnoimista ja pyrkimystä niiden käyttöön ohjaajan tehtävissä. Osaamisalueessa käydään lävitse ryhmädynamiikkaa ja ryhmävaiheita ja pohditaan omakuvaa vastuullisena ohjaajana. (Ohjaajaksi oppimassa i.a., 28–29.)

Ohjaajakoulutus toteutetaan Varkauden seurakunnassa vuosittain ja koulutukseen kutsutaan saman vuoden rippikoulun käyneet nuoret. Koulutus alkaa joka toimintakaudella syksyisin ja peruskoulutus koostuu kolmesta kurssivaiheesta. Ensimmäisen kurssi (Oh-

ku 1) järjestetään syyskauden aikana kahtena viikonloppukurssina. Kurssi sisältää myös etäopiskelua, jossa nuoret tutustuvat ohjaajakirjallisuuteen ja tekevät kirjallisuuteen liittyen ryhmätehtävän, joka toimii välitehtävänä kurssilta seuraavalle siirryttäessä. (Ohjaajaksi oppimassa i.a. 31–32.)

Toinen ohjaajakurssi (Ohku 2) toteutuu kevättalvella kahtena viikonloppukurssina. Edellytyksenä kurssille pääsynä on, että nuori on käynyt ensimmäisen kurssin. Tässä kurssissa on tarkoituksena syventää nuorten ohjaustaitoja. Viikonloppuihin sijoittuvien intensiivikurssien lisäksi nuoret osallistuvat etäopiskeluun. Etäopiskelu toisessa kurssivaiheessa tapahtuu ohjaustehtävän avulla, jonka nuoret suorittavat pareittain varhaisnuorten kerhoissa, nuorten illoissa tai tapahtumissa. Lisäksi nuoret valmistavat portfolioon, jossa nuori pohtii omaa oppimistaan ohjaajana. (Ohjaajaksi oppimassa i.a. 33–34.) Kolmas ohjaajakurssi (Ohku 3) toteutuu keväällä, huhtikuun aikoihin ja toteutetaan jälleen kahtena viikonloppukurssina. Kurssilla nuoret refleктоivat ja jäsentelevät omaa oppimistaan ja valmistautuu ohjaustehtäviinsä. Kun kaikki kolme kurssia on käyty, nuori voi hakea ohjaajan tehtäviin varhaisnuorten kerhoihin ja leireille sekä rippikoululeireille. (Ohjaajaksi oppimassa i.a. 34.)

Toisen vuoden koulutus, ohjaajien jatkokurssi järjestetään elo-syyskuussa viikonkurssina. Kurssille pääsevät kaikki 3 kurssin käyneet nuoret. Kurssilla syvennetään ohjaustaitoja. Nuoret työskentelevät myös etätehtävän parissa, joka toteutetaan ohjausharjoitteluna. Nuoret toimivat ensimmäisen ohjaajakurssin tutorkouluttajina sekä suunnittelevat ja toteuttavat 2-3 nuorten iltaa. (Ohjaajaksi oppimassa i.a. 34–35.) Toinen jatkokurssi toteutuu huhtikuussa viikonloppukurssina tarkoituksena syventää nuorten kirkon kasvatustoiminnan hahmotusta sekä uskon tulkintaa. (Ohjaajaksi oppimassa i.a. 35.)

5 KOHDERYHMÄT

Ohjaajalla tässä työssä tarkoitetaan seurakunnan nuorta työntekijää, isosta. Isonen, tässä työssä ohjaaja, tarkoittaa ryhmäohjaajaa, nuorta, joka on jo käynyt rippikoulun. (Aamenesta öylättiin 2004, 119–120.) Ohjaaja-nimikettä käytetään Varkauden seurakunnan toiminnassa, joten käytän ohjaaja-sanaa myös työssäni. Rippikoulun ryhmäohjaajilla on monia eri nimityksiä. Nimitys ”isonen” virallistettiin Isostoiminnan linjauksia – sopivan kokoinen iso-asiakirjassa vuonna 2004. (Porkka 2005, 85.)

Työn varsinaiseksi kohderyhmäksi valikoitui ensimmäisen vuoden ohjaajakoulutukseen osallistuvat nuoret, koska he vasta aloittivat koulutuksensa. Motivointi koulutuksen varhaisessa vaiheessa koettiin seurakunnassa kannattavammaksi kuin koulutusta jo käyville. Motivaatio voisi näin ollen säilyä läpi ohjaajakoulutuksen, jolloin heistä voisi muodostua vakituinen ryhmä osallistumaan varhaisnuorten toimintaan ohjaajiksi. Lisäksi motivaatio nuorten kautta siirtyisi jälleen uusille, tuleville ohjaajille nuorten jakaessa kokemuksiaan toiminnasta toisten kanssa.

Raamatturastien kohderyhmäksi oli tarkoitettu jokin seurakunnassa toimivista varhaisnuorisoryhmistä. Aluksi pohdittiin yhteistyötä alakoulun kanssa, jonne Raamatturastit olisi voinut rakentaa esimerkiksi uskontotunnille. Aikataulusyistä koulu suljettiin pois vaihtoehtoista. Varsinaiseksi ryhmäksi valikoitui iltapäiväkerhoryhmä, sillä muut varhaisnuorisoryhmät olivat liian pieniä toteutuksen kannalta tai muuten aikataulullisesti hankalasti sopivia. Iltapäiväkerholaiset kuitenkin sopivat hyvin kohderyhmäksi, sillä he olivat juuri sopivan ikäisiä, 7-9-vuotiaita.

6 KOKEMUKSELLINEN OPPIMINEN

6.1 Kokemus ja oppimisen yhteys kokemuksiin

Ihmisen saaman informaation muokkautumisesta kokemuksiksi on hyvin vähän tietoa. Kokemuksen syntymistä voidaan kuitenkin pitää prosessina, joka on suurimmaksi osaksi tiedostamaton. Kokemus muotoutuu, kun ihminen reagoi ulkopuolelta tulevaan ärsykkeeseen jollakin aistillaan. Ärsykkeestä seuraa elämys, jota ihminen koettaa tulkita, antaa sille jonkin merkityksen aikaisempien kokemustensa pohjalta. Kokemusten sisältöön vaikuttavat ihmisen aikaisemmat uskomukset ja mielikuvat. Kokemusten tulisi valmistaa ihmistä uusiin, syvällisempiin kokemuksiin muokaten edellisiä kokemuksia. Uudet kokemukset nostavat esiin aikaisemmin koetut tilanteet ja tapahtumat, jotka vaikuttavat uuden kokemuksen tulkintaan. Kyseessä on jatkumo menneisyydestä tulevaisuuteen. (Ojanen 2006, 102; 162–163.)

Jokaisella ihmisellä on kokemusten historiansa, joka vaikuttaa uusien kokemusten sisältöön. Tämä kokemushistoria ja tapa olla ja kokea ympäröivä maailma vaikuttavat ihmisen tapaan oppia. Ihmisen kyvyt ja ajattelu kehittyvät erilaisten kokemusten myötä. Kokemuksiin vaikuttavat ihmisen sisäisten ja ulkoisten tekijöiden vuorovaikutus. Ihmisen omat tarpeet ja olosuhteet, joissa hän elää, vaikuttavat kokemuksen sisältöön. Koko ihmiselämä muodostuu tilanteista, jotka kehittävät kokemusten kautta ihmistä. Kokemusten tulkinta ja läpikäyminen ohjaavat ihmisen toiminnan ja ajatusten reflektointia, tuottaa uutta tietoa ja yhdistää kokemuksia uudenlaisiksi kokonaisuuksiksi. (Ojanen 2006, 102–103.)

Oppiminen tapahtuu suhteessa siihen, mitä ihmiselle on aikaisemmin tapahtunut. Aikaisemmat kokemukset kerrostuvat ihmismieleen ja muokkaavat ihmisen maailmankuvaa. Näin ollen aikaisempien kokemusten voidaan sanoa peilautuvan ihmisen persoonasta. (Ojanen 2006, 97.) Uuden kokemuksen tulkinnassa ihminen palaa aikaisempiin kokemuksiinsa ja edelliset kokemukset muokkaavat uutta. Kokemusta seuraa siis kokemusten reflektointi. Jokaisesta kokemuksesta voi oppia jotain uutta tai uusi kokemus voi muokata käsityksiä ja ymmärtämystä jo opitusta asiasta. Aikaisemmat kokemukset voivat kokemuksen mielekkyydestä riippuen joko edistää tai ehkäistä oppimista. Aikai-

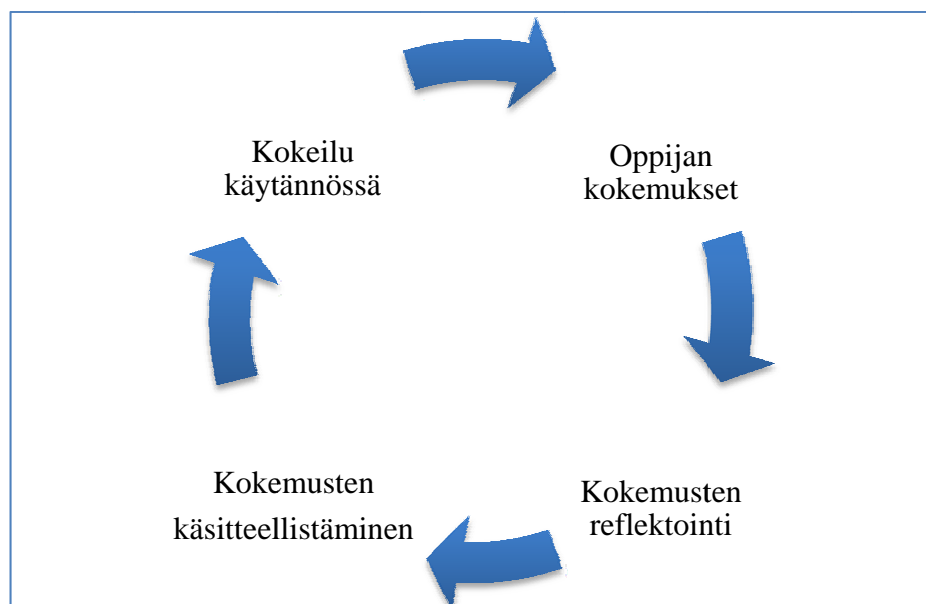
semmin tapahtuneet oppimiskokemukset vaikuttavat tällöin esimerkiksi siihen, miten ihminen lähestyy uutta tehtävää. (Ojanen 2006, 98–99.) Kaikki psyykkinen työ ja ihmisen elämä pohjautuvat kokemuksiin. Kokemus ja ihminen kokijana ovat siten oppimisen keskus. (Ojanen 2006, 118–119.)

6.2 Kokemuksellinen oppimisen malli

Kokemuksellisen oppimisen mallin kehittäjänä tunnetaan David A. Kolb. (Pruuki 2008, 13; Ojanen 2006, 96). Mallia pidetään keskeisenä taitojen oppimisen taustateorianana (Sallakari 2009, 182). Kokemuksellisen oppimisen mallissa kasvuprosessin nähdään olevan jatkuva ja kokemuksellinen. Jatkuvuudella tarkoitetaan kokemusten linkittymistä toisiinsa koko ihmisen elämän ajan antaen uusia merkityksiä aikaisemmille kokemuksille. Näin ollen oppiminen rakentuu aina oppijan kokemushistoriaan nojaten. Kokemuksellisen oppimisen nähdään johtavan käyttäytymisen muutokseen, uusien toimintamallien löytämiseen, jos opetus lähtee liikkeelle kokemuksen kohtaamisesta. (Ojanen 2006, 104–105.) Kokemuksellinen oppiminen perustuu oppijan omien kokemusten jakamiseen ja reflektointiin yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa. Ihmisten keskustellessa keskenään toisen sanoessa jotakin, tulee toisille jotain asioita tästä mieleen. Oppijan näkemykset muotoutuvat keskustelun kulkiessa eteenpäin. Keskustelua ja kokemusten jakamista käytetäänkin kokemuksellisen oppimisen mallissa yhtenä opetusmetodinä. (Ojanen 2006, 119.) Kokemuksellisen oppimisen mallin lähtökohtana on, että oppiminen etenee toimintaa ja kokemuksia reflektoiden uusia toimintamalleja ja opittavan asian teoreettista ymmärrystä kohti, tavoittaen uuden ymmärryksen tason. Kokemuksellinen oppiminen etenee neljä vaihetta sisältävänä syklinä. Oppiminen voi alkaa eri vaiheissa riippuen oppijan oppimistyylistä. (Itä-Suomen yliopisto i.a.) Kuvaan syklin vaiheita Kolbin kehän avulla (Kuvio 1.).

Kolbin mallin mukaan oppiminen lähtee liikkeelle oppijan omista kokemuksista. Tässä vaiheessa oppija jäsentää kokemukseen liittyvät tunteet, toiminnan, arvot ja tietopohjan. Toisessa vaiheessa kokemusta reflektoidaan, jolloin oppija pohtii, mitä tuntemuksia kokemus herätti ja mitä kokemuksesta mahdollisesti oppi. Jos oppimiseen sisältyy ryhmätyöskentelyä, oppija pyrkii kuuntelemaan toisia opiskelijoita samalla, kun hän pohtii omasta näkökulmastaan kokemusta. (Ojanen 2006, 107.) Toisen vaiheen tarkoituksena

on herättää oppijassa uutta ymmärrystä kokemuksesta. Kolmannen vaiheen aikana oppija käsitteellistää kokemuksensa, antaa sille merkityksiä. Reflektion taso syvenee ja tulkinta kokemuksista muuttuu. Käsitteellistäminen muokkautuu yksilöllisen tiedostamisen kautta yleiseksi. Tarkoituksena on syventää oppijan uutta ymmärrystä kokemuksesta. (Ojanen 2006, 108.) Käsitteellistämisen jälkeen oppija kokeilee ja testaa oppimaansa käytännössä, hahmottaa sen kautta ehkä uusia toimintamalleja. Tällöin uudet ideat sitoutuvat osaksi oppijan arvomaailmaa, jolloin muutos ja opittu asia näkyvät käyttäytymisen tasolla. (Pruuki 2008, 13–14; Ojanen 2006, 106–109.) Kun toimintamalleja on muodostettu ja kokeiltu käytännössä, kokemuksellisen oppimisen sykli jatkuu. Uusia kokemuksia aletaan työstää ja saadaan aikaiseksi jälleen uusia toimintamalleja. Näin ollen oppiminen jatkuu. (Salakari 2009, 182).

KUVIO 1. Kolbin kehä (Pruuki 2008, 14.)

Monet Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutukseen osallistuneista nuorista olivat itse joskus olleet mukana seurakunnan tarjoamassa varhaisnuorten toiminnassa, joten työskentely on aloitettu nuorten omien kokemusten pohjalta. Omien kokemusten kautta nuoret pystyivät hahmottamaan, millaista toimintaa varhaisnuorille voisi rakentaa Raamatustien puitteissa. Kokemuksellisen oppimisen nähdään olevan tehokasta silloin, kun oppija osallistuu itse aktiivisesti työskentelyyn (Jylhä 2007, 185). Työni lähtökohtana

olikin, että nuoret itse saisivat tehdä ja suunnitella mahdollisimman paljon itse. Tällöin nuoret innostuivat aiheesta ja olivat hyvin työskentelyssä mukana. Kokemuksellisen oppimisen onnistumiseksi oppijalle on myös luotava aidonkaltaisia toimintaympäristöjä (Salakari 2009, 131). Suunnitellut rastit toteutettiin aidossa toimintaympäristössä, varhaisnuorten parissa. Uutta tietoa ja opittua asiaa nuoret siis pääsivät testaamaan käytännössä. Tällöin kokemuksellisen oppimisen malli toteutui, sillä nuorten kokemusten kautta tietoa syvennettiin, pohdittiin ja sovellettiin käytännössä soveltaen Kolbin kokemuksellisen oppimisen kehää (Kuvio 1).

6.3 Motivaatio

Motivaatio on voima tai prosessi, joka ohjaa ja käynnistää yksilön tavoitteellista toimintaa. (Pruuki 2010, 65; Vuorinen 1993, 12.) Motivaatio siis ohjaa ihmisen käyttäytymistä, jonka avulla yksilö pyrkii saavuttamaan asettamia tavoitteita. Motivaatio merkitsee ihmisen vireystilan aktivoitumista tiettyä asiaa kohtaan. Kun jokin toiminta tai toiminnan lopputulos koetaan mielekkääksi, ihminen haluaa ponnistella ja tehdä työtä saavuttaakseen haluamansa tavoitteen. (Ikonen 2001, 64; Vuorinen 1993, 12.)

Motivaatio ja oppiminen ovat selkeästi yhteydessä toisiinsa. Motivaatio vaikuttaa oppimisen laatuun ja aikaisemmat kokemukset oppimistilanteista taas vaikuttavat motivaatioon. Toisin sanoen, mitä korkeampi motivaatio oppijalla on opittavaa asiaa kohtaan, sitä paremmin hän sen oppii. Huonot oppimiskokemukset ja -tilanteet taas vaikuttavat negatiivisesti motivaatiotasoon. (Ikonen 2001, 66–67.) Motivaatiotasoon vaikuttavat myös opettajan tai ohjaajan persoona ja tapa opettaa, oppilasryhmän suhteet sekä oppimista häiritsevät tekijät kuten esimerkiksi nälkä tai melu. (Pruuki 2010, 22; Vuorinen 1993, 22–23.) Kokemuksellisen oppimisen mallia käyttäen oppimistilanteesta voi tulla elävämpi ja auttaa opiskelumotivaation löytymisessä. Motivaatiota voidaan kasvat-
taa ja herätellä tekemällä oppimistilanteista mahdollisimman mielekkäitä ja kiinnostavia oppijalle. Motivaation lisäämiseksi ja säilyttämiseksi työtavoissa tai asetetuissa tehtävissä olisi hyvä ottaa huomioon oppijan oma-aloitteisuus ja itsenäinen ote toimintoja ja tehtäviä kohtaan. Tällöin opittavasta asiasta tulee itse ottaa selvää, kuitenkin ohjatusti, mutta oppijan oma ponnistelu pitää mielenkiinnon yllä opittavaa asiaa kohtaan. Opetettavan asian itsessään tulee palkita oppijaa ja siitä saadun tiedon tai taidon on siirryttävä

oppijalle tärkeisiin elämäntilanteisiin ja myöhemmin hyödynnettäväksi. (Ikonen 2001, 66.)

Motivaatio on sidoksissa oppimisympäristöön. Motivaatiota kohottavassa ympäristössä tulisi olla turvallinen ilmapiiri. Tällöin opettajalla ja hänen opetusmenetelmillään on suuri merkitys. Opettajan on pyrittävä luomaan opetustilanteista turvallisia niin fyysisesti kuin sosiaalisestikin, jotta motivaatio säilyisi tai jopa kohoaisi opittavaa asiaa kohtaan. Joskus motivaation lähtökohtana voi olla itse sosiaalinen ympäristö. Halu kuulua ryhmään motivoi ja ryhmässä toimiminen koetaan siten mielekkääksi. (Pruuki 2008, 22.) Sosiaaliseen ympäristöön ja sen tuottamaan motivaatioon vaikuttaa ryhmän lisäksi opettajan tai ohjaajan tapa opettaa ja ohjata oppijaa. Jos opettaja on innostava ja pystyy kannustamaan, oppijan motivaatio vahvistuu. Tällä on myös yhteys oppijan käsityksiin omista mahdollisuuksistaan onnistua ja saavuttaa tavoitteet. Kun opiskelija luottaa ja uskoo omiin kykyihinsä, hänen motivaationsa keskittyy toimintaan ja voi saavuttaa hyviä oppimistuloksia. Opettajan tai ohjaajan kannustuksella ja innostavalla asenteella on silloin positiivisia vaikutuksia motivaation ja oppijan käsityksiin omista oppimismahdollisuuksistaan. (Pruuki 2008, 22–23.)

Työni lähtökohta oli motivoida nuoria osallistumaan varhaisnuorisotyön puolelle ohjaajiksi. Motivaatio itsessään ohjaa oppimiskokemukseen, sillä ilman motivaatiota uusia oppimiskokemuksia ei synny. Ihmisellä ei ole tällöin halua oppia. Kokemuksellisen oppimisen mallia käyttämällä pyrin tuottamaan nuorille uudenlaisia oppimiskokemuksia. Koska nuoret saivat itse vaikuttaa oppimisensa suuntaan ja ottavan siten myös itse vastuuta omien taitojensa kehittymisestä, tämä myöskin motivoi heitä osallistumaan opetukseen ja sitä kautta toimintaan. (Pruuki 2008, 21–22.) Lähtökohtaisesti työskentelyn suunnittelin siten, että erilaiset oppijat tulisi huomioiduksi. Tämän vuoksi nuorten kanssa pyrin mahdollisimman vähän kirjoittamaan ylös asioita ja vain kuuntelemaan luentomaista teoriaa. Kävimme läpi opittavia asioita keskustellen, kuvia ja näytelmiä apuna käyttäen. Samoin ryhmätyöskentelyssä korostui jokaisen omat vahvuudet, sillä nuoret itse saivat päättää, miten he toteutuksen hoitaisivat ja saivat myös itse tehdä työnjaon rasteilla.

7 TOIMINNAN TOTEUTUS

Opinnäytetyöni idea syntyi keväällä 2010. Suoritin Lapsuus ja nuoruus - opintokokonaisuuden harjoitteluni Varkauden seurakunnalla ja kysyin heiltä mahdollisuutta toteuttaa opinnäytetyöni heidän seurakunnassaan. Lupa myönnettiin ja annettiin melko vapaat kädet idean ja toteutuksen suhteen. Keskusteltuani erään nuorisotyönohjaajan kanssa ohjaajien heikosta innostuksesta osallistua varhaisnuorten leireille, idea ohjaajakoulutukseen osallistuvien nuorten motivoinnista varhaisnuorisotyön piiriin heräsi. Olin yhteydessä seurakuntaan ja idealle näytettiin vihreää valoa. Tapasin ohjaajakoulutuksesta vastanneen nuorisotyönohjaajan ja kävimme läpi mahdollisia ohjaajakoulutusryhmiä ja aikatauluja. Päädyimme ratkaisuun, että ensimmäisen vuoden ohjaajakoulutukseen osallistuvat nuoret olisivat motivoinnin kohteina, koska nuoret vasta aloittaisivat koulutuksensa, joten koimme motivoinnin koulutuksen varhaisessa vaiheessa kannattavammaksi kuin koulutusta jo käyville. Mahdollista toteutusajankohdaksi sovittiin alustavasti syyskausi.

Tapaamisen jälkeen aloin ideoida motivoinnin lähtökohdaksi jonkinlaista toimintaa, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa nuoret saisivat olla mahdollisimman paljon itse mukana. Syntyi idea Raamattuseikkailusta, jonka tarkoituksena olisi antaa tuleville ohjaajille käsitystä siitä, millaista on työskennellä varhaisnuorten kanssa ja ennen kaikkea motivoida heitä ryhtymään ohjaajiksi varhaisnuorten kerhoihin sekä leireille. Kokemuksen kautta nuoret saisivat tuntumaa varhaisnuorten ohjaamiseen. Lisäksi varhaisnuoret saisivat tutustua Raamatun kertomuksiin kuunnellen ja osallistuen toimintaan.

7.1 Oppituntien suunnittelu

Kun idea Raamattuseikkailusta oli syntynyt, lähdin suunnittelemaan oppitunteja, jotka johdattelisivat nuoret suunnittelemaan ja lopulta toteuttamaan kyseisen seikkailun. Oppituntien aiheet sain itse valita. Ensimmäisen oppitunnin aiheeksi nousi varhaisnuoret. Tutustuin ohjaajakoulutusmateriaaleihin ja varhaisnuoren kehitystä koskeviin materiaaleihin. Koska tarkoituksena oli käsitellä asiat nuorten kokemuksista lähtöisin, otin lähtökohdaksi keskustelumuotoisen oppitunnin. Suunnittelin oppitunnin siten, että kysy-

mysten kautta pystyisin johdattelemaan keskustelua nuorten kokemuksiin varhaisnuorista ja heille suunnatusta toiminnasta sekä ikätasostaan.

Ryhmänohjausta käsitteleville tunneille suunnittelin myös keskustelumuotoista opetusta. Tutustuin jälleen aihetta käsitteleviin materiaaleihin ja lähdin rakentamaan siltä pohjalta opetuksen sisältöä. Esimerkkien ja nuorten omien kokemusten kautta ajattelin siivittää keskustelua ryhmänohjauksesta kohti toimintaa, eli rastien suunnittelua. Suunniteluvaiheen ohjeistukseksi olin kehittänyt tietyt kriteerit, jotka tuli näkyä nuorten suunnitelmista. Ajatuksena oli myös, että nuoret kirjoittaisivat suunnitelmansa ylös, jotta se olisi helpommin muistettavissa sekä se löytyisi myöhempää käyttöä varten.

Halusin painottaa oppitunneilla kokemusten kartuttamista toiminnallisilla keinoin. En nähnyt tarpeelliseksi kuormittaa nuoria enää enempää ”koulumaisilla” tehtävillä ja halusin luoda jo alusta pitäen yhteistoiminnan henkeä. Ohjaajan tehtävissä nuoret joutuvat työskentelemään erilaisten ihmisten kanssa, eikä ohjaajaryhmä välttämättä koostu juuri kaveriporukoista. Tämän vuoksi suunnittelin jakavani nuoret sattumanvaraisesti ryhmiin, jotta he pääsisivät toimimaan ryhmissä, jotka eivät muodostuneet nuorten omien kaveriporukoiden perusteella. Oppituntien kulun suhteen ajatuksena oli, että teorialähtöinen keskustelu veisi opetuksen kohti toiminnallisia keinoja. Kuten ensimmäisellä oppitunnilla varhaisnuorten ikätasosta oli tarkoituksena johtaa opetus raamattutyöskentelyn pariin. Raamattutyöskentely taas oli tarkoitus lopettaa kertaamalla jotkin tarinoista lasten Raamatusta ja näin ollen saada aikaan opetuksen tiivistäminen; miten huomioida varhaisnuoren ikä toiminnassa.

7.2 Tapaamiset nuorten kanssa

Ensimmäinen tapaaminen nuorten kanssa tapahtui 18.9.2010. Koska ohjaajakoulutukseen oli ilmoittautunut suuri määrä nuoria, oli ryhmä jaettu kahteen osaan ja tapaaminen tapahtui ensimmäisen ryhmän kesken. Ryhmä koostui 24 nuoresta. Ajatuksena tapaamisella oli tutustua nuoriin ja antaa heille etukäteistietoa opinnäytetyöstäni. Tarkoituksena oli myös kartoittaa, millaisia käsityksiä nuorilla oli jo ennestään varhaisnuorista. Aloitimme jo alustavasti tutustumisen ja virittäytymisen rastien suunnitteluun tutustumalla Vanhan Testamentin tarinoihin esityksin ja piirroksin.

Ensimmäiseksi keskustelimme varhaisnuorista ja seurakunnan heille tarjoamista toimintamuodoista. Kysyin nuorilta, mitä varhaisnuori tarkoittaa ja minkä ikäisenä he pitävät varhaisnuoria. Iäksi veikattiin 16–17 vuotta ja muutoinkin varhaisnuori-käsite herätti kummastusta. Kerrottuani varhaisnuoren olevan 7–14-vuotias ja kysytyäni, ovatko nuoret itse osallistuneet seurakunnan tarjoamiin toimintamuotoihin tuon ikäisinä, suurin osa kertoi osallistuneensa. Tästä päästiin kartoittamaan erilaisia toimintamuotoja ja nuoret osasivatkin hyvin luetella toimintoja leireistä pyhäkouluun ja partioon asti.

Toisessa työskentelyvaiheessa jaoin ryhmän viiteen pienempään ryhmään. Jokaiselle ryhmälle oli oma Raamatun kertomuksena, joiden pohjalta nuorten oli tarkoitus valmistaa joko näytelmä tai tehdä piirros tarinasta. tarinat olivat Luomiskertomus, Vedenpaisumus, Babylonin torni, Daavid ja Goljat sekä Joonas. Valitsin Vanhan Testamentin tarinat jo aiemmin keskusteltuani eri seurakuntien varhaisnuorisotyöstä vastaavien työntekijöiden kanssa. Selkeästi lapsille ja nuorille tutumpia olivat Uuden Testamentin kertomukset Jeesuksen elämästä sekä Vanhan Testamentin puolelta Mooseksen kirjat. Tämän vuoksi koin luonnollisena ottaa tarinoiksi vähemmän tutut kertomukset, kuten Babylonin torni tai Daavid ja Goljat. Työntekijöiden mukaan valitsemani tarinat olivat vähemmän käytettyjä lasten ja nuorten kanssa työskennellessä. Toinen syy, miksi valitsin juuri nämä kertomukset, oli se, että näiden tarinoiden pohjalta tuntui helpoimmalta lähteä työstämään toimintaa. Kertomukset olivat aiheiltaan erilaisia ja näin ollen toiminnasta olisi helppo tehdä monipuolista. Nuorten tehtävänä oli selvittää mitä tarinassa tapahtui, kuka tai ketkä olivat päähenkilöt ja mikä oli mahdollisesti tarinan opetus. Tarinoista syntyi kaksi piirrosta ja kolme näytelmää. Kertomusten läpikäynti tapahtui jokaisen ryhmän joko näyttelemällä oma näytelmänsä tai esittelemällä aikaan saatu piirros ja kertomalla mitä olivat saaneet tarinasta selville. Yleisesti ottaen piirroksen tehneet olivat ymmärtäneet tarinan sisällön ja poimineet kysytyt asiat hienosti tekstistä. Näytelmän tehneistä ryhmistä yksi oli oivaltanut tarinansa sisällön, muiden näytelmäryhmien oli ollut vaikeaa hahmottaa ja sisäistää tarinaa. Esimerkiksi Daavidin ja Goljatin tarinan saaneen ryhmän oli vaikea hahmottaa, kuka oli Daavid ja mitä tarinassa tapahtui ja kuka todellisuudessa sai lingotun kiven otsaansa. Tarinan opetukset yleisesti oli hyvin ryhmissä löydetty, mutta Babylonin torni-tarinaa liittyvän opetuksen kanssa työskennellyt ryhmä tarvitsi apua opetuksen hahmottamiseen.

Raamattutyöskentelyn tarkoituksena oli tutustuttaa nuoret valitsemini Vanhan Testamentin tarinoihin, jotta heillä olisi käsitystä siitä, millaisista tarinoista oli kyse. Ajatuksena oli myös tutustuttaa nuoria Raamatun käyttämiseen. Ohjaajan tehtävissä nuoret kuitenkin joutuvat käyttämään Raamattua apunaan. Tarkoituksellisesti luetutin tarinat suoraan Raamatusta, sillä ajatuksena oli, että nuoret oppisivat etsimään Raamatusta hakemaansa ja toisekseen halusin heidän huomaavan eron Raamatun ja lasten Raamatun välillä. Kun tarinat oli purettu ja läpikäyty tarinoiden sisältö, luin esimerkkinä Lasten Raamatusta heikoiten ymmärretyin tarinan. Nuoret huomasivat tarinan olleen selkeämpi ja huomattavasti helpommin ymmärrettävä.

Ryhmänä nuoret toimivat hyvin ja ottivat toiset hienosti huomioon. Samoin minut otettiin ystävällisesti vastaan ja nuoret osasivat myös esittää heille nousseita kysymyksiä. Ryhmässä ei ollut ylimääräistä liikettä eikä levottomuutta, joten ryhmän kanssa oli helppo ja mukava työskennellä. Lopuksi nuorten kanssa sovimme, että lisätietoa ja jatkoa yhteiselle seikkailun suunnittelulle on tiedossa myöhemmin, kunhan heidän koulutusaikataulunsa olisi tarkemmin selvillä.

Toisen ohjaajakoulutusryhmän kanssa tapasin 2.10.2010. Nuoria ryhmässä oli 21. Jo alussa huomasin, että ryhmä oli levottomampi edelliseen verrattuna. Lähdin työstämään aihetta samalla rungolla kuin edellisen ryhmän kanssa. Myöskään tässä ryhmässä ei ollut selvää, minkä ikäinen varhaisnuori on tai mitä se ylipäätään tarkoittaa. Myöskään varhaisnuorille suunnatut, seurakunnan tarjoamat toimintamuodot eivät olleet tälle ryhmälle tuttuja. Erona ryhmien välillä oli se, että tähän ryhmään osallistui kaksi vanhempaa ohjaajaa. Päätin käyttää heidän osaamistaan ja kokemuksiaan hyväksi ja kysyin heiltä, millaisia toimintamuotoja varhaisnuorille on ja millaisiin toimintoihin he ovat itse osallistuneet joko varhaisnuorena tai ohjaajana. Molemmilta ohjaajilta löytyi kokemusta varhaisnuortenleireiltä, joten kysyin heiltä, miten leirin sisältö ja leiriläiset eroavat esimerkiksi rippikoululeiristä. Ohjaajat kertoivat eroiksi muun muassa, että varhaisnuoret ovat paljon helpommin innostettavissa erilaisiin leikkeihin ja peleihin ja sen, että leikit ja pelit ovat melkoisesti erilaisia ja ikätasoon suhteutettuja kuin rippikoulussa. Myös sisällöstä he kertoivat, että varhaisnuorten leireillä pyritään enemmän vapaaseen leikkiin ja touhuamiseen kuin tiukkaan aikataulutettuun sisältöön. Tämä auttoi ryhmäläisiä ymmärtämään, millainen on varhaisnuori ja mitä varhaisnuorille on tarjolla ja lo-

pulta he osasivat itsekin nimetä toimintamuotoja, joissa itse olivat olleet mukana varhaisnuorena.

Raamattutyöskentelyn aloittaminen oli hyvin haasteellista. Viiteen pienempään ryhmään jako ei tahtonut onnistua, koska kaikki eivät olleet tyytyväisiä oman ryhmänsä jäseniin. Ohjeiden kuuntelu ja niiden seuraaminen ei tahtonut onnistua ja ryhmäläisiä tuli useampaan otteeseen pyytää hiljentymään ja kuuntelemaan ohjeet. Ohjeet olivat kyllä kirjallisena taulullakin, mutta silti työskentelyn alkaessa moni ryhmistä kyseli, mitä heidän pitikään tehdä. Lopulta kaikki ryhmät kuitenkin syventyivät työskentelyyn ja lopputuloksena tarinoista oli viisi piirrosta. Piirrosten läpikäymisessä esiintyi myös omat haasteensa, sillä edelleen ryhmä oli levoton, eikä kaikki malttaneet kuunnella toisten esityksiä. Tarinoiden ja niistä muodostuneiden piirrosten läpikäynnin aikana huomasin, että ryhmällä oli enemmän vaikeuksia hahmottaa tarinan henkilöitä ja taustaa. Useimmat tarinat tuli purkaa ja käydä läpi uudelleen ja selventää tarinan henkilöitä ja tapahtumien kulkua. Tarinan opetus oli kuitenkin pääpiirteittäin löydetty tarinoista, mutta Daavid ja Goljat-tarinan opetuksen kävimme yhdessä lävitse, sillä se tuntui olevan koko ryhmälle haastavaa poimia. Lopuksi jälleen vertasimme tarinoita lasten Raamatun tarinoihin, joka sai nuoret ymmärtämään eron tarinoiden selkeydessä. Käytetty aika oli sama kuin edellisen ryhmän kanssa työskennellessä, mutta se ei tuntunut riittävän tällä kertaa. Monessa kohtaa tuli kiirehtiä, jotta ehdimme käydä läpi kaiken sen, mikä oli tarkoituskin.

7.3 Rastien suunnittelu

Seuraava tapaaminen sijoittui 19.3.2011, jolloin nuorilla oli koulutuspäivä. Ryhmäkoko kaikkineen oli kutistunut edellisten kertojen jälkeen 27:ään nuoreen. Alkuperäisenä suunnitelmana oli toteuttaa tapaamiselle tarkoitettu tunti ja Raamattuseikkailun suunnittelu koko ryhmälle kerralla, mutta koulutuspäivän aikataulun ja suunnitelman mukaisesti ryhmä jaettiin kahteen osaan. Aikaa oli varattu kummallekin ryhmälle tunti. Olin varautunut hieman pidempään aikaan, joten jouduin soveltamaan oppituntiani ja seikkailun suunnitteluvaihetta runsaastikin. Alkuperäisen suunnitelman mukaan olisin halunnut kerrata nuorten kanssa edelliskerran tapaamisten tapahtumia, sillä edelliskerrasta oli jo kulunut reippaasti aikaa. Kuitenkin aikataulun tiukkuuden takia jouduin jättämään ker-

taamisen pois. Tunnin aihe koski ryhmänohjausta ja mitä ryhmänohjauksessa tulisi huomioida, etenkin kun on kyse varhaisnuorista. Ensimmäinen ryhmä oli hyvin vaikea saada mukaan tunnin kulkuun ja suunnitteluun. He saivat itse aloittaa kertomalla, mitä heidän mielestään tuli ottaa ryhmänohjauksessa huomioon. Muutama osallistui aktiivisemmin ja taululle saatiin kirjoitetuksi muutama heidän oma huomionsa. Koska osallistaminen ei onnistunut odotetulla tavalla, lisäsin taululle muut ryhmänohjauksessa huomioitavat seikat ja keskustelimme, miksi taululle kirjoitetut asiat ovat tärkeitä. Kun teoriaosuus oli ohi, jaoin nuoret sattumanvaraisesti viiteen ryhmään, joissa heidän tehtävänä oli suunnitella seikkailuun suunnattu rasti, joka tukisi aikaisemmin läpikäytyä Raamatun tarinaa ja olisi tarinan sisältöön sopiva. Heidän tuli kirjoittaa suunnitelmansa siten, että suunnitelmassa näkyisi rastilla tarvittava aika, mitä riskejä mahdolliseen rastiin liittyisi ja mitä materiaaleja he tarvitsevat rastia varten. Lopuksi suunnitelmat käytiin yhteisesti läpi, jolloin muut nuoret saivat kommentoida rastin turvallisuutta ja sopivuutta kohderyhmälle. Kaikista suunnitelmista tuli käyttökelpoisia pienten muutosten kautta.

Toisen ryhmän kanssa kävimme läpi samat asiat, mutta erotuksena edelliseen ryhmään, nuoret olivat enemmän aktiivisia ja osallistuivat myös kysymällä aiheesta. Myös suunnitteluvaihe eteni nopeammin ja suunnitelmista tuli edelliseen ryhmään verrattuna huolellisempia ja yksityiskohtaisempia. Myös tässä ryhmässä kaikki suunnitelmat olivat käyttökelpoisia.

Aikaisempien suunnitelmien mukaan olisi ollut tarkoitus tavata nuoria vielä kerran, jotta he olisivat saaneet hioa suunnitelmansa loppuun ja etsiä tarvitsemansa materiaalin valmiiksi varsinaista seikkailupäivää ajatellen. Kuitenkin koulutuksen vastuhenkilö kertoi, ettei nuorilla enää ollut yhteisiä tapaamisia, eikä niitä olisi enää mahdollista järjestää. Siksi hetken keskusteltuamme tulimme siihen päätökseen, että nuoret järjestäisivät kyseiset rastit siltänsä ja mahdollisimman pian. Tämä myös muutti suunnitelmaa Raamattuseikkailusta. Koska aikaa rastien viimeistelyyn, syvempään suunnitteluun ja rastien yhtenäistämiseen ei ollut, päädyin vaihtamaan seikkailu-nimikkeen rastiradaksi.

Koska aikataulusyistä ja mahdollisten varhaisnuorten leirien epävarman osallistujamäärän vuoksi rastiratojen toteutusta ei voinut luottaa näihin kohderyhmiin, valikoitui rastiratojen testiryhmäksi iltapäiväkerholaiset. Tilojen ja sopivan ajan löytäminen sekä nuor-

ten että iltapäiväkerholaisten kanssa tuntui haasteelliselta. Nuorten aikataulutus oli tiukka jo koulun takia, joten heille sopi hyvin harva päivä rastien toteuttamiseksi. Sovimme iltapäiväkerhosta vastaavan lastenohjaajan kanssa tietyt päivämäärät, joita voisin nuorille ehdottaa. Näistä päivistä lopulta saatiin sekä nuorille, että iltapäiväkerholaisille sopivimmat ajat. Aikataulujen sovittaminen yhteen myös loi ongelman tilojen kannalta. Iltapäiväkerholaisten kannalta mahdolliset tilat olivat varattu jo pidemmäksi aikaa, joten kyselin mahdollisuutta toteuttaa rastiradat iltapäiväkerhon tiloissa. Kävin tutustumassa tiloihin etukäteen, jotta osaisin arvioida, voiko ratoja toteuttaa kyseisissä tiloissa. Tilat osoittautuivat melko ahtaiksi, mikä tarkoitti muutamien rastien muokkaamista tiloihin sopivaksi. Ilmoitin nuorille, että jouduin muokkaamaan heidän rastejaan esimerkiksi materiaalien osalta, jotta ne pystyttäisiin toteuttamaan. Nuorilla itsellään ei ollut muokkaamiseen aikaa ja koska aikataulusyistä useampi nuori ei pystynyt ottamaan osaa sen ryhmän toteutukseen, jossa oli rastia suunnitellut, he olivat jakaantuneet uusiin ryhmiin sen päivämäärän mukaan, joka sopi heille parhaiten. Tämän vuoksi moni heistä joutui toteuttamaan toisten suunnitteleman rastin. Osa nuorista sai toteuttaa oman rastinsa, mutta jouduin jakamaan rastit uudelleen niiden osalta, jotka olivat joutuneet eri toteutusporukkaan. Lähetin aiheesta nuorille vielä sähköpostitse heidän ryhmänsä, rastisuunnitelman, päivämäärän ja aikataulun sekä paikan, jossa heidän tulisi olla toteuttamassa rastejaan. Pyysin heitä vielä lähettämään takaisin joko sähköpostitse tai tekstiviestillä, ovatko he tulossa kyseisenä aikana. He saivat myös kysyä ja tarkentaa antamiani ohjeita, mikäli heille oli jokin epäselvää asian suhteen.

7.4 Rastiratojen toteutukset

Ensimmäisen rastiradan toteutus tapahtui 2.5.2011. Rasteja oli neljä ja nuoret kokoontuivat hyvissä ajoin paikalle järjestelemään rastejaan. Rasteilla luettiin Raamatun kertomus, jonka jälkeen nuoret ohjasivat suunnittelemansa toiminnan lapsille. Rasteiksi oli valikoitunut luomiskertomus, vedenpaisumus, Babylonin torni sekä Daavid ja Goljat. Luomiskertomuksen toimintana oli eläinpantomiimi, vedenpaisumuksen tehtävänä oli veden ylitys, jossa lasten tehtävänä oli ylittää tiettyä tyynymäärää apunaan käyttäen lattiaan merkitty ”vesialue”. Babylonin torni-rastilla lapset pääsivät pelaamaan Huojuva torni-peliä, jossa tarkoituksena oli saada palikat pois tornista kaatamalla tornia. Daavid ja Goljat-rastilla tarkoituksena oli kaataa jogurttipurkeista kasattuja torneja sukka-

housulingon ja tennispallojen avulla. Koko ryhmän tuli osallistua pallojen linkoamiseen. Nuoret saapuivat suoraan koulusta toteutukseen ja siksi heillä ei ollut aikaa kerätä tarvittavia materiaaleja paikan päälle, joten olin tuonut tavarat tiloihin jo aikaisemmin. Rastien käynnistys alkoi vilkkaasti, sillä iltapäiväkerholaiset olivat hyvin uteliaita ja innoissaan päästessään tekemään jotain erilaista kerhon aikana. Rasteihin käytetty aika myös kului oletettua nopeammin, jolloin aikaa jäin hyvin palautteen keräämiseen ja antamiseen. Nuoret toimivat hyvin omilla rasteillaan ja osalla oli jopa takataskuvirikkeitä nopeimmille rastien suorittajille. Rastien vaihdoissa tosin oli pientä kitkaa, mikä johtui täysin omasta virheestäni. En muistanut ilmoittaa nuorille, kuinka paljon aikaa oli varattu yhtä rastia kohden. Erehdys kuitenkin saatiin korjatuksi, koska itse kuljin tarkkailemassa rasteja, pystyin ilmoittamaan kaikille ajan vaihtaa rastia.

Toisen rastiradan toteutus tapahtui 6.5.2011. Rastiradan aloitus viivästyi, sillä nuoret eivät saapuneet ajoissa paikalle ja ohjeistukseen meni myös enemmän aikaa. Rasteina kertomuksiin liittyen oli luomiskertomuksessa tarinaan liittyvien kuvien laittaminen aikajärjestykseen, vedenpaisumus-rastilla taiteiltiin origamiveneitä. Daavid ja Goljatrastille nuoret olivat suunnitelleet tempuradan, jossa lasten tuli ryhmänä pujotella pallojen kanssa. Babylonin torni-kertomukseen suunniteltu rasti sisälsi kierrätysaiheisen tehtävän, jossa lasten tuli rakentaa mahdollisimman korkea torni erilaisista kierrätysmateriaaleista ja lopuksi hajottaa torni ja lajitella rakennusmateriaalit oikeisiin kierrätyspisteisiin. Joonarastilla lapset leikkivät Kapteeni käskee sekä Maa, meri, laiva-leikkejä. Nuorten myöhästymisen vuoksi jouduin itse järjestelemään rastipaikat sopiviksi. Toteutus myös tapahtui eri tiloissa, sillä aikaisemmin suunnitellut, suuremmat tilat olivat sitenkin vapaina käytettäviksi. Iltapäiväkerholaisia oli huomattavasti vähemmän edelliseen toteutukseen verrattuna, sillä osaa heistä jo haettiin kotiin. Tähän vaikuttivat aikataulun viivästyminen sekä perjantai ajankohtana, jolloin lastenohjaajien mukaan lapset yleensä haettiin aikaisemmin kotiin. Rastit sujuivat kuitenkin suhteellisen hyvin, vaikkakin osaa nuorista piti patistella toimimaan omalla rastillaan. Aikataulutus toimi rasteilla paremmin kuin aiemmalla toteutuskerralla, johtuen osittain rastien sijoittelusta. Jokaisen rastipaikan väliin jäi välimatkaa ja siksi myös liikkumiseen oli varattu oma aikansa. Viimeisillä rasteilla tosin osallistujia oli enää yksi tai kaksi, mikä toisaalta verottii rastien merkitystä ja toteutustapaa. Tällä kerralla myös erikoisuutena oli eri uskontokuntaan kuuluva lapsi, joka osallistui yksin muutamalle rastille. Poikkeuksena toiminnassa oli se, ettei hänelle luettu Raamatun kertomuksia, eikä rastia myöskään esitelty

tarinan pohjalta. Rastien vetäjät toimivat hyvin näillä rasteilla ja osasivat muokata nopeasti rastin hänelle sopivaksi.

8 PALAUTE TOIMINNASTA

Palautetta Raamatturasteista keräsin rasteille osallistuneilta lastenohjaajilta ja itse suunnittelusta ja rastien toteutuksesta nuorilta itseltään. Keräsin palautetta myös iltapäiväkerholaisilta, mutta saadut palautteet eivät olleet käyttökelpoisia, sillä palautteen keruu ei heidän kohdallaan onnistunut. Oletin palautteen olevan helpompi kerätä suurille pape-reille, mutta koska kaikki lapset kirjoittivat palautetta samaan aikaan samoille pape-reille, he katsoivat toistensa kirjoituksia ja kopioivat niitä. Tämän vuoksi palaute ei ehkä ollut totuuden mukainen ja siten oli käyttökelvoton.

8.1 Nuorten palaute toiminnasta

Nuorilta keräsin palautteen heti rastien jälkeen. Siksi olen jakanut palautteen 2.5. toteutuneiden rastien ja 6.5. toteutuneiden rastien perusteella. Palautelomakkeessa (Liite 1.) kysyin nuorilta mitä he oppivat rastien valmistelun ja toteutuksen aikana. 2.5. rastien toteutuksesta vastanneista nuorista suurin osa kertoi oppineensa suunnittelun tärkeyden toteutuksessa. Moni kertoi oppineensa myös toimimaan lasten kanssa sekä saaneensa ohjaustaitoja rastien toteutuksen aikana. Pari nuorta kertoi oppineensa ryhmätyöskente-lyä. Yksi nuorista kertoi, ettei ole oppinut mitään uutta koko aikana. Suunnitteluun ja rastien toteutukseen kaikki vastasivat olleen riittävästi aikaa. Hankalinta rastien suunnittelussa ja toteutuksessa tämän ryhmän mielestä oli rasteilla käyneiden ryhmien koko sekä rastille toiminnan ideoiminen ja vaaranpaikkojen huomioiminen. Kaksi nuorista ilmoitti, ettei mikään ollut hankalaa. Parhaiten rasteilla suurimman osan mielestä onnis-tui lasten innostaminen ja mukana olo. Neljä nuorta koki kaiken onnistuneen hyvin.

Kysyttäessä, millaisia ajatuksia varhaisnuorten kanssa työskentely herätti, suurin osa kertoi varhaisnuorten olevan mukavia ja heidän kanssaan työskentelyn olleen mukavaa. Yhden mielestä varhaisnuorten kanssa työskentely ei ollut ollenkaan haasteellista. Nuoret vastasivat saaneensa projektista valmiuksia tehtävien suunnitteluun ja toteutukseen ja pienten kanssa toimimiseen. Kaksi vastaajista ei ollut saanut uusia valmiuksia laisin-kaan. Suurin osa nuorista voisi kuvitella hyödyntävänsä kokemusta tulevaisuudessa varhaisnuorten leireillä tai kerhonohjaajana, koska lasten kanssa työskentely oli heidän

mielestään mukavaa. Kaksi hyödyntäisi kokemusta, koska oli saanut työskentelyn myötä kokemusta toimia varhaisnuorten kanssa.

6.5. rastien toteutuksesta vastanneiden nuorten palautteista ilmeni, että nuoret kokivat oppineensa ohjaustaitoja, suunnittelemaan varhaisnuorille tarkoitettua toimintaa ja lasten rauhoittamista. Suunnitteluun ja toteutukseen nuoret vastasivat olleen suurimman osan mielestä riittävästi aikaa, pari vastasi suunnitteluun olleen aikaa hyvin, mutta toteutukseen aika ei tahtonut riittää. Yksi nuorista oli sitä mieltä, ettei aikaa ollut tarpeeksi kumpaankaan. Rastien suunnittelussa ja toteutuksessa hankalinta nuorten mielestä oli ryhmien pieni koko sekä lasten levottomuus. Hankalaksi mainittiin myös suunnittelu, työnjako, uuden rastin sisäistäminen sekä ajankäyttö. Yksi nuorista koki kaiken helpoksi.

Ryhmässä parhaiten onnistuneeksi koettiin tarinan luku ja rastille suunniteltu tehtävä. Nuoret vastasivat varhaisnuorten kanssa työskentelyn herättäneen positiivisia ajatuksia ja he kuvailivat työskentelyä mukavaksi hommaksi. Osa nuorista kiinnitti huomiota lasten vilkkauteen ja siihen, että lapsia tuli ”komennella” rastien aikana. Eräs nuorista koki varhaisnuorten kanssa työskentelyn ainutlaatuiseksi ja yhdelle nuorista työskentely ei herättänyt minkäänlaisia ajatuksia. Suurin osa nuorista koki saaneensa valmiuksia toimia jatkossakin varhaisnuorten kanssa. Nuoret vastasivat saaneensa tietoa siitä, millainen on varhaisnuori sekä kartuttaneensa ohjaustaitoja. Osa koki saaneensa taitoja toimia lasten kanssa. Kaksi nuorista ei kokenut saaneensa mitään valmiuksia projektin aikana. Suurin osa nuorista vastasi myös hyödyntävänsä kokemusta tulevaisuudessa ja haluavansa toimia varhaisnuorten leireillä tai kerhossa. Muutama nuorista ei osannut sanoa, haluaisiko toimia ohjaajana varhaisnuorten parissa ja yksi nuorista koki, ettei saanut riittävästi irti toiminnasta.

8.2 Lastenohjaajan palaute

Lastenohjaaja täytti myös palautelomakkeen (Liite 2.) rastien jälkeen. Koska palautteet olivat yhteneväisiä molemmilta toteutuskerroilta, käsittelem lastenohjaajan palautteen yleisesti koskien siis molempia rastiratoja. Lastenohjaajan mielestä toteutetut rastit onnistuivat hyvin. Rastien tehtävät hän koki sopivan haasteellisiksi ja mieluisiksi iltapäi-

väkerholaisille. Ajan hän kommentoi loppuneen joiltain rasteilta hieman kesken. Parannettavaa hän löysi nuorten työnjaossa. Osa nuorista ei ollut osallistunut yhtä hyvin rastilla kuin muut rastin vetäjät. Lastenohjaaja kommentoi rastien soveltuneen juuri kyseiselle ikäryhmälle (7-9-vuotiaat) hyvin. Toisin hän tekisi rastien kertomuksien kanssa. Hän olisi käyttänyt kuvia elävöittämään tarinaa, jolloin lapset olisivat jaksaneet keskittyä tarinoihin tarkemmin. Ohjaajien toiminnasta lastenohjaaja löysi parannettavaa ohjaustaidoista ja kurin pidossa. Rastien suunnittelua ja toteutusta ohjaajakoulutuksen menetelmänä hän kommentoi toimivaksi. Nuorten oman osuuden ideoinnissa ja suunnittelussa hän kommentoi tekevän työn mielekkäämmäksi nuorten kannalta. Hänen mielestään nuoret myös oppivat ryhmätyöskentelytaitoja ja kehittämään valmiuksiaan ohjaajina toiminnan aikana.

9 POHDINTA

9.1 Työn tulokset

Käytin nuorten kanssa työskennellessäni kokemuksellisen oppimisen mallia, joka oli mukana jokaisessa vaiheessa työskentelyn kulussa. Tarkoituksena oli lähteä työskentelemään nuorten kokemusten kautta kohti toimintaa, opitun asian testaamista käytännössä. Tarkoituksena oli, että nuoret saavat onnistumisen kokemuksia ja sitä kautta oppimiskokemuksesta tulisi mahdollisimman miellyttäviä ja mieleen jääviä. Kokemusten kautta nuoret saivat lisää tietoa ja taitoja ohjaajana toimimisesta etenkin varhaisnuorten toimintaa ajatellen. Koska nuorten tieto- ja taitotason voidaan olettaa työn kautta karttuneen, on sillä ollut vaikutusta nuorten motivaatioon ohjaustehtäviä kohtaan. Kysytyäni nuorten mielipidettä käytetystä työskentelymallista, nuoret kokivat sen mielekkääksi ja käytännönläheiseksi. Nuorten mielestä toiminnallisesta tavasta työskennellä on ollut hyötyä, sillä he ovat voineet kokeilla käytännössä ohjaustaitojaan ja opetella työskentelyä ryhmässä.

Opinnäytetyölle asettamani tavoitteet toteutuivat mielestäni hyvin. Nuoret saivat kokemusta varhaisnuorten kanssa työskentelystä ja moni osoitti palautteessaan kiinnostusta osallistua varhaisnuorten toimintaan ohjaajaksi. Tehty toiminta on kokemuksena ollut positiivinen ja on osaltaan motivoinut nuoria ohjaajan tehtäviin myös varhaisnuorten toimintaan. Samoin nuorten tietämystä varhaisnuorista kohderyhmänä on työn kautta lisätty. Ja ajatellen tulevaisuutta, nuoret voivat jatkaa kokemustensa reflektointia ja uusien toimintamallien ideointia ja toteutusta ohjaajakoulutuksen edetessä sekä osallistua ohjaajaksi varhaisnuorten toimintaan. Tällöin kokemuksellinen oppiminen saa jatkoa nuorten sitä ehkä tiedostamatta. Kokemuksellisen oppimisen mallin voidaan siten sanoa toimineen kyseisessä työssä hyvin ja tarkoitukseen vastaten.

Työstämäni toimintamallia aiotaan soveltaa varkauden seurakunnassa jatkossakin. Seurakunta siis on kokenut työn olleen sopiva ja käyttökelpoinen ohjaajakoulutuksen osana. Mielestäni malli sopii hyvin nuorten ohjaajien koulutukseen, sillä erilainen tapa työskennellä kohtaa erilaiset oppijat ja antaa tilaa nuorten omille ajatuksille ja ideoille. Nuoret myös joutuvat itsenäisesti pohtimaan soveltuvia tapoja toimia ja suunnitella toi-

mintaa. Malli on oivallinen keino koulutuksessa muutoinkin, sillä se on muokattavissa eri tarkoituksiin. Oman työni tarkoituksena oli tutustuttaa ja motivoida nuoria varhaisnuorisotyön pariin, mutta yhtä lailla mallia voisi soveltaa muuhunkin tarkoitukseen, kuten esimerkiksi rippikouluopetuksessa jumalanpalveluselämän läpikäymisessä. Rippikoululaiset voisivat opiskella jumalanpalveluksen sisältöä ja lopulta toteuttaa yhdessä jumalanpalveluksen ohjaajien ja opettajien kanssa. Tällöin kokemuksen kautta nuoret oppisivat jumalanpalveluksen sisällön ja tarkoituksen ja hahmottaisivat millaisia valmisteluja jokaisen jumalanpalveluksen takana on.

Työstäni oli hyötyä myös iltapäiväkerhoa ajatellen. Lastenohjaajan mukaan lapset saivat erilaista, mutta mielekästä tekemistä tavanomaisen iltapäiväkerhon sisällön lisäksi. Lastenohjaajat halusivat jatkaa yhteistyötä ohjaajakoulutukseen osallistuvien nuorten ja työntekijöiden kanssa, jotta molemmat toimintamuodot hyötyisivät jatkossakin. Toimintamalli siis on antanut hyödyllisiä kokemuksia kahdelle eri taholle. Työ on siis asettamien tavoitteiden lisäksi onnistunut antamaan jotain lisää myös iltapäiväkerhotoimintaan. Mielestäni toiminnallinen osuus työstäni on onnistunut ja vastannut seurakunnan tarpeisiin.

Varsinaisen työni lisäksi lähdin rakentamaan opasta (liite 3.) ohjaajille avuksi varhaisnuorisotyöhön. Nuoret kyselivät, voisivatko he saada rastiensa suunnitelmat ja jotain muutakin materiaalia tulevaisuutta ajatellen itselleen. Tästä syntyi idea lähteä kehittämään opasta nuorille, joka kattaisi läpikäymämme teorian ja heidän suunnittelemansa rastit ja lisämateriaalia, kuten pelejä ja leikkejä. Pyrin tekemään oppaasta selkeän ja erityisesti nuorille suunnatun, käyttökelpoisen materiaalipaketin. Seurakunta toivoi, että varhaisnuori-sanalla käytettäisiin korvaavaa tytöt ja pojat – yhdistelmää, sillä seurakunnassa varhaisnuorisotyöstä käytetään nimikettä tyttö- ja poikatyö. Itse oppaaseen olen tyytyväinen. Se sisältää juuri ne osa-alueet, joita kävimme nuorten kanssa läpi. Oppaassa tietoa on vielä vähän lisää ja syvemmin, kuin mitä tapaamiskerroilla pysyimme nuorten kanssa opiskelemaan. Sisällöltään se vastaa nuorten tarpeita ja on käyttökelpoinen osana ohjaajakoulutusta ja erityisesti varhaisnuorisotyöhön perehdyttämistä. Seurakunta aikoo ottaa oppaan käyttöönsä, joten koen onnistuneeni tuottamaan käyttökelpoisen ja tarkoitusta vastaavan oppaan.

Oman oppimiseni tavoite myös toteutui, sillä sain hyvää ja konkreettista kokemusta opetuksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Toisaalta hyppääminen isokoulutukseen yhtäkkiä loi omat haasteensa. Nuoret eivät tieneet kuka olen sen syvemmin, sillä varsinaiseen tutustumiseen ei jäänyt aikaa. Muutamia nuoria tosin olin tavannut harjoittelua suorittaessani. Nuoret kuitenkin ottivat minut hienosti vastaan ja olivat hyvin mukana jo esiteltyäni ideani Raamatturasteista. Tämä antoi itselle varmuutta toimia ja opastaa nuoria rastien parissa.

9.2 Työn arviointi

Toiminnallinen osuus onnistui mielestäni hyvin ja koin hyötyväni siitä itse eniten. Sain itse hyödyllistä kokemusta. Oppituntien suunnittelu sujui ongelmitta, sillä olin motivoitunut ja innoissani päästessäni toteuttamaan suunnitelmani käytännössä. Suunnitelmia tehdessäni tutustuin ohjausta ja opetusta käsitteleviin teoksiin, joista koin olleen hyötyä toteutuksen kannalta. Toisaalta suunnitelmat muuttuivat työn edetessä ja jouduin muokkaamaan joitain suunnittelemani sisältöjä hyvin pikaisella aikavälillä. Mielestäni onnistuin kuitenkin muutoksissa, sillä oppituntien sisältö eikä toteutus kärsineet muutoksista. Itse toteutus onnistui myös hyvin, kuten edellä on mainittukin. Toiminnallisen osuuden muutoinkin koin tässä työssä muutoinkin vahvemmaksi osaksi. Koen oppivani parhaiten käytännön kautta, jolloin tämän kaltainen työskentely oli helppo toteuttaa ja motivaatioita työn tekemiseen oli riittävästi.

Lähteiden etsiminen työhön oli haastavaa, sillä kokemuksellisen oppimisen mallista tuntui löytyvän hyvin niukasti tietoa. Monissa lähteissä ongelmana tuntui olevan tiedon niukkuus. Näissä teoksissa kokemuksellista oppimista oli käsitelty hyvin vähän tai tieto oli hyvin tiivistetyssä muodossa. Koin kuitenkin saaneeni riittävän tietopohjan työlleni. Varkauden seurakunta myös osaltaan antoi hyödyllistä tietoa omasta ohjaajakoulutuksestaan. Lisäksi ohjaajakoulutuksesta löytyi paljon aiheeseen liittyvää materiaalia, jolloin sopivien lähteiden valinta oli hankalaa. Varhaisnuoriin liittyvää tietoa en sinänsä kovin paljon kokenut tarvitsevani tähän työhön, koska työni varsinaisen kohderyhmä muodostui ohjaajakoulutukseen osallistuvista nuorista.

Kirjallisen tuotoksen tekemisen koin hankalaksi. Koska tein työni yksin, minulle selkeät, toiminnallisen työn vaiheet ja kirjalliseen muotoon muuttaminen tuntui vaikealta. Kirjallisessa työssä koin haasteeksi projektin kuvauksen ja raportoinnin. Pidin toimintapäiväkirjaa, eli kirjasin ylös kaiken projektin eteen tekemäni ja projektissa tapahtuneet edistykset. Vaikka päiväkirja oli olemassa, tiedon muuttaminen kirjalliseen ja asialliseen muotoon tuntui haastavalta. Eniten muutenkin koin oppineeni varsinaisesta projektista. Nuorten kanssa työskentely ja konkreettinen tekeminen ovat itselleni vahvempia alueita ja opin huomattavasti paljon paremmin tehdessäni asioita käytännössä. Koska opinnäytetyön tekijänä on tiedostanut tehdyn työn ja tiennyt tiettyihin ratkaisuihin vaikuttaneet perusteet, tuntui vaikealta perustella työtäni kirjallisessa muodossa. Kirjallisen työn tekemiseen vaikutti osaltaan myös saamani ohjaus, jota koin saavani hyvin vähänä työn aikana. Ohjaava opettaja vaihtui työni aikana useasti, joten se vaikeutti osaltaan ohjauksen saantia. Koska ohjaaja ei ollut pysyvä, ei mielestäni syntynyt selkeää ja johdonmukaista runkoa ohjaukselle.

Toiminnallisessa osuudessa kehittävänä asiana koen aikataulutuksen. Olisin halunnut tavata nuorten kanssa ennen toteutuksia vielä kerran, jotta nuoret olisivat saaneet hioa suunnitelmansa vielä tarkemmin loppuun saakka. Samoin jos aikaa olisi ollut enemmän, nuoret olisivat saaneet itse kerätä materiaalin rasteja varten. Tällöin he olisivat saaneet vaikuttaa paremmin itse materiaaliin ja sen valitsemiseen. He olisivat myös oppineet sitä kautta vastuunottamista toimintaan kuuluvan materiaalin hankinnasta. Aikataulutukseen olisin voinut osaltani vaikuttaa olemalla aikaisempaa tiiviimmin yhteydessä seurakuntaan ja vastuuhenkilöön. Tällöin aikatauluongelmat olisi ehkä voitu välttää jo etukäteen.

Oman ammatillisen kasvun kannalta työ on ollut merkittävä. Olen saanut varmuutta toimia nuorten kanssa ja saanut suunnitella ja toteuttaa opetustuokioita osaksi ohjaajakoulutusta. Opetuksesta minulla oli hyvin vähän käytännön kokemusta, sillä olen toiminut ennen toteutusta vain kerran rippikoulussa opetus- ja ohjaustehtävissä. Silloinkin opetuksellinen osuus oli melko pieni. Tämän vuoksi koen, että työn jälkeen olen entistä valmiimpi osallistuakseni opetukseen. Koin oppineeni ohjaustaitoja aivan eri tavalla kuin ennen, sillä näin pitkäkestoisesti ja monipuolisesti en ole ennen päässyt nuoria ohjaamaan. Samoin projektimuotoinen työskentely oli minulle ennen tätä vierasta. Jouduin ottamaan vastuuta siitä, että olin kontaktissa yhteistyöseurakuntaan ja hoitamaan asioita

eri ihmisten kanssa. Tärkeäksi koin lisäksi käytännön suunnittelutyön. Mielestäni sain hyvää kokemusta toiminnan suunnittelusta. Opin ennen kaikkea suunnittelemaan tiettyyn sisältöön ja tavoitteisiin vastaavaa toimintaa. Koska Varkauden seurakunnassa on valmiit tavoitteet ja sisällöt ohjaajakoulutuksessa, tuli toimintani huomioida eritoten nämä seikat. Kokemukseni mukaan onnistuin suunnittelemaan toiminnan siten, että se vastasi seurakunnan ohjaajakoulutuksen tavoitteita ja sisältöä.

Oppimiseni kannalta olen tehnyt työskentelyni aikana huomioita, jotka ovat vaikuttaneet ajatuksiini ohjaajakoulutuksesta ja sen merkityksestä. Koska ohjaajakoulutusta käyvät nuoret käyvät samaan aikaan tiiviisti koulussa, on tärkeää, että opetustilanteet ohjaajakoulutuksessa tehtäisiin mahdollisimman miellyttäviksi ja kiinnostaviksi. Oppituntimainen kaava koulutuksessa ei todennäköisesti houkuttele enää pitkän kouluviikon jälkeen aktiivisesti osallistumaan, joten ehkä koulutuksen sisällön voisi tarjota nuorille eri tavoin. Käytännönläheinen ja ryhmätyöskentelyyn perustuva opetus voisi olla enemmän mielenkiintoa herättävä ja antaa nuorille itsenäisempää otetta ja vastuuta oppimisestaan. Toki nuoret tarvitsevat teoriataustaa toiminnalleen, mutta teoriaakin voi käydä niin moni eri keinoin lävitse. Tällöin myös erilaiset oppijat ryhmässä tulisi huomioida ja oppimisesta tulisi näin ollen mielekkäämpää.

Yleisesti siis olen tyytyväinen opinnäytetyöni toiminnalliseen osuuteen. Koen sen onnistuneeksi ja hyödylliseksi tuotokseksi. Kirjallisen työn osalta olen kuitenkin pyrkinyt tuottamaan esiin selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja tuomaan julki opinnäytetyöni lähtökohdat ja tulokset. Koska koen käytännön työn olevan vahvuuteni, olen pyrkinyt tuomaan sen myös työssäni esiin. Kokonaisuutena olen tyytyväinen työhöni.

LÄHTEET

- Aamenesta öylättiin – Kirkon ja uskon sanakirja 2004.
- Ikonen, Oiva 2001. Oppimisvalmiudet ja opetus. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Itä-Suomen yliopisto i.a. Koulutus- ja kehittämisspalvelu Aducate. Oppimis- ja ohjauskäsityksiä. Viitattu 29.10.2011. <http://www.aducate.fi/oppimis-ja-ohjauskasityksia#kokemuksellinen>
- Jansa, Kati 2010. Varhaisnuorisotyö seurakunnassa. Teoksessa Eero Jokela & Heli Pruuki (toim.) Jo iso, vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: LK-kirjat. 266–283.
- Jylhä, Irja 2007. Kokemuksellinen oppiminen moninaisuuden kentässä. Teoksessa Seppe J.A. Karppinen & Timo Latomaa (toim.) Seikkaillen elämyksiä. Seikkailukasvatuksen teoriaa ja sovelluksia. Rovaniemi: Lapinyliopistokustannus. 185–192.
- Launonen, Pekka 2008. Kasvattava ja palveleva kirkko – Kristillinen lapsi- ja nuorisotyö historian murrosvaiheissa. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. 221–234.
- Ohjaajaksi oppimassa. Varkauden evankelisluterilaisen seurakunnan nuorisotoimen nuorten ohjaajien ohjaajakoulutuksen opetussuunnitelma.
- Ojanen, Sinikka 2006. Ohjauksesta oivallukseen. Ohjausteorian käsittelyä. Helsinki: Yliopistopaino.
- Paananen, Terhi ja Tuominen, Hans 2002. Aarre. Isoskouluttajan opas. Helsinki: LK-Kirjat.
- Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa. Kirkkohallituksen julkaisuja 2004:10.
- Porkka, Jouko 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa Terhi Paananen ja Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 85–87.
- Pruuki, Lassi 2008. Ilo opettaa. Tietoa, taitoa ja työkaluja. Helsinki: Edita.
- Pruuki, Lassi 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Helsinki: LK-kirjat.
- Salakari, Hannu 2009. Toiminta ja oppiminen – koulutuksen kehittämisen tulevaisuuden suuntaviivoja ja menetelmiä. Helsinki: Eduskills Consulting.

- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2004. Isostoiminnan linjauksia – Sopivan kokoinen iso. Viitattu 2.10. 2011.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/E7B568916B606873C22576FF00431C83/\\$FILE/isostoiminnan_linjaukset.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/E7B568916B606873C22576FF00431C83/$FILE/isostoiminnan_linjaukset.pdf)
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Isot luovat henkeä ja kantavat vastuuta. Viitattu 26.9.2011.
<http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/A06308E4C025C4B8C225707400441724?OpenDocument&lang=FI>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2011. Isot on Suomen suurin maallikkoliike. Viitattu 7.11.2011.
<http://evl.fi/EVLUutiset.nsf/Documents/C505E54341F0C41AC225792E002CE172?OpenDocument&lang=FI>
- Suomen Poikien ja Tyttöjen keskus – PTK ry 2007. Kerhonohtajan peruskurssi. Eväitä varhaisnuorten kerhojen vetäjille. Partaharju: PTK ry.
- Varkauden seurakunta 2010. Tilastoja ohjaajamääristä 2010.
- Vuorinen, Ilpo 1993. Tuhat tapaa opettaa. Menetelmäopas opettajille, kouluttajille ja ryhmänohjaajille. Tampere: Resurssi.

Liite 1: Kysely ohjaajille

KYSELY OHJAAJILLE

Mitä opit rastien valmistelun ja toteuttamisen aikana?

Mikä oli hankalinta rastien suunnittelussa?

Mikä ryhmässänne/rastilanne onnistui parhaiten?

Mitä ajatuksia varhaisnuorten kanssa työskentely herätti?

Saitko valmiuksia toimia tulevaisuudessa varhaisnuorten kanssa, esimerkiksi leireillä tai kerhonohjaajana? Jos, niin millaisia valmiuksia? Voisitko ajatella hyödyntäväsi kokemustasi tulevaisuudessa?

Voisitko tulevaisuudessa työskennellä varhaisnuorten parissa, esimerkiksi leirillä tai kerhonohjaajana?

Liite 2: Palaute rasteista

PALAUTE RASTEISTA

Mikä rasteissa mielestänne onnistui?

Missä olisi vielä parannettavaa?

Soveltuivatko rastit juuri tälle ikäryhmälle (1-2-luokkalaiset)?

Jos saisitte itse rakentaa rastit, mitä tekisitte toisin?

Mitä kertoisitte ohjaajien toiminnasta rasteilla? Mihin kiinnititte huomiota?

Miten arvioisitte, toimiiko tämänkaltainen rastien suunnittelu ja toteutus nuorten ohjaajakoulutuksen yhtenä menetelmänä? Antaako työskentely valmiuksia työkennellä jatkossa varhaisnuorten kanssa?

Liite 3: Ohjaajan opas. Tietoa ja taitoa tyttö- ja poikatyöhön

OHJAAJAN OPAS

Tietoa ja taitoa tyttö- ja poikatyöhön

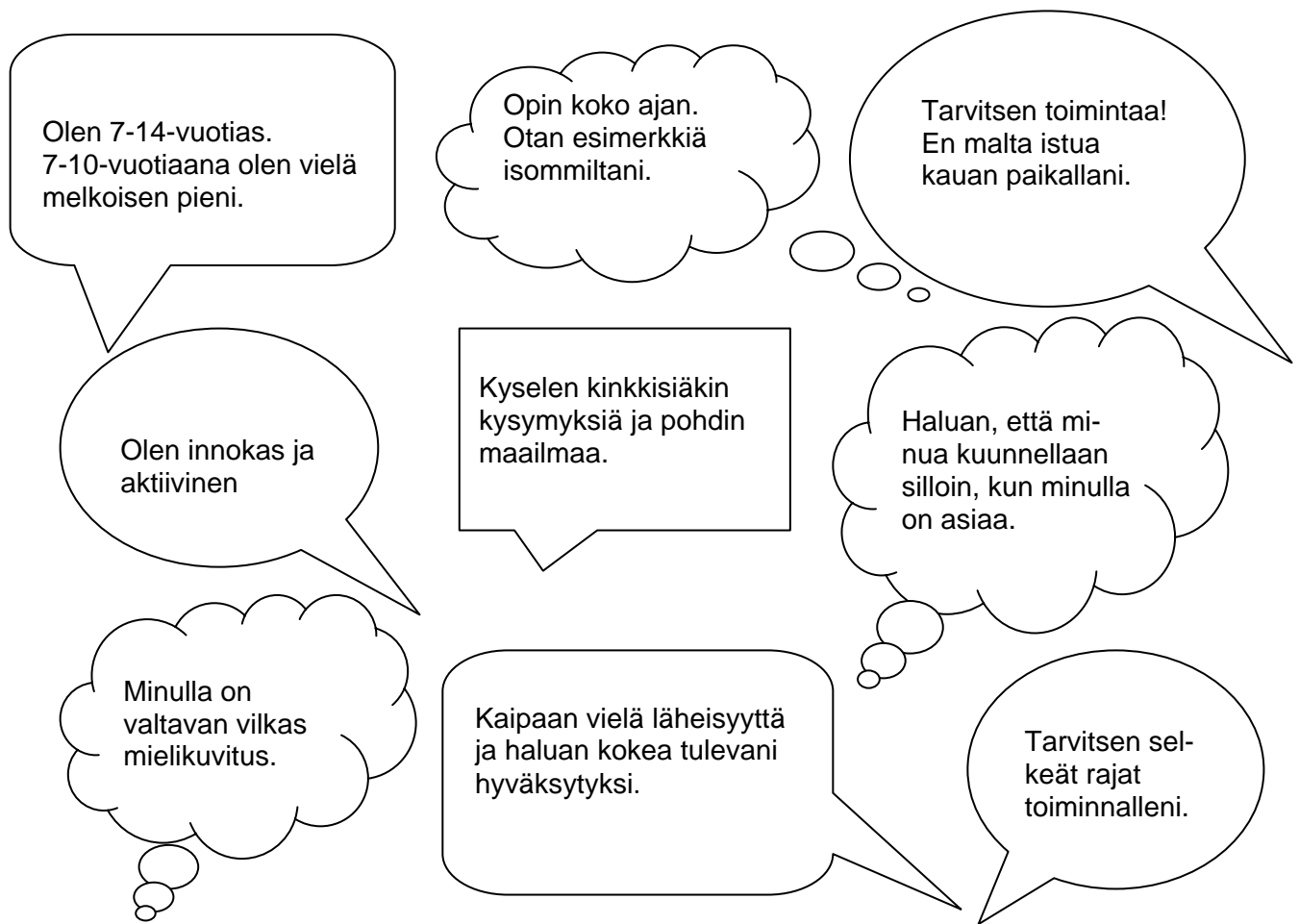
Tämä opas on tuotettu ensisijaisesti Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutuksen käyttöön. Osansa oppaaseen ovat antaneet vuonna 2010 Varkauden seurakunnan ohjaajakoulutuksen ensimmäiseen jaksoon osallistuneet nuoret, OhKu 1:set. He ovat vastanneet oppaan sisältämien Vanhan testamentin kertomuksiin pohjautuvien Raamatturastien suunnittelusta ja testitoteutuksista.

Opas on tarkoitettu käytettäväksi ohjaajakoulutuksen tukena nuorille. Opas sisältää Raamatturasti-rungon lisäksi tietoa tyttöjen ja poikien kehityksestä ja ryhmänohjauksessa huomioitavista asioista. Lopuksi oppaaseen on koottu takataskumateriaaliksi leikkejä ja pelejä.

Oppimisen iloa!

Emma Kauhanen

MILLAINEN ON 7-14-VUOTIAS TYTTÖ TAI POIKA?

Tyttöjen ja poikien kehitysvaiheita

7-vuotiaat

Kasvupyrähdykset ovat tavallisia ja motoriikka kehittyy. 7-vuotias alkaa toimia yhä enemmän itsenäisesti. Oikean ja väärän hahmottaminen kasvaa ja irtaantuminen vanhemmista aloitetaan kouluun mentäessä. Kaipaavat läheisyyttä ja kontaktia toisiin ihmisiin. Tytöt ja pojat toimivat vielä hyvin ryhmässä kymmeneen ikä vuoteen asti. Seitsemänvuotiaat näkevät Jumalan kaiken luojana ja moraalin vartijana. Jumalakuva pysyy samankaltaisena aina kymmeneen vuoteen saakka.

8–9-vuotiaat

8–9 -vuotiaat ovat liikkuvaisia ja aktiivisia toimimaan. Fyysinen kehitys hidastuu hetkellisesti. Tässä kehitysvaiheessa lapsilla yleensä on vilkas mielikuvitus. Pojilla kilpailuvietti nousee ja he vertailevat toisiaan ja tekemisisään.

10–12-vuotiaat

Pituuskasvu kiihtyy ja tyttöjen ja poikien kehoissa alkaa tapahtua muutoksia. Murrosiän lähestyessä tunteet voivat ailahtella nopeasti. Tytöt ja pojat alkavat etsiä omaa identiteettiään, jolloin pojat hakeutuvat ryhmissä toistensa seuraan ja tytöt omiin porukoihinsa. Etenkin pojille vertaisryhmät ja erilaiset joukkueet näyttävät tärkeitä. Tässä kehitysvaiheessa Jumala nähdään moraalin vartijana, kaiken näkevänä. Jumala rankaisee, mutta myös antaa anteeksi. Persoonallinen suhde Jumalaan alkaa kehittyä. Oma moraalikäsitelmä myös kehittyy ja tytöt ja pojat alkavat hahmottaa oikean ja väärän suhdetta.

12–14-vuotiaat

Murrosikä alkaa. Monia muutoksia tapahtuu tyttöjen ja poikien kehoissa ja toiminnassa voi havaita kömpelyyttä. Pojilla äänenmurros on tavallista. Tyttöjen kuukautiset voivat alkaa. Tunnetilat vaihtelevat ja muutokset omassa kehossa voivat hämmäntää. Oma maailmankuva alkaa hahmottua ja toiminta ja ajattelu muuttuvat yhä itsenäisemmäksi. Murrosiässä kiinnostus vastakkaiseen sukupuoleen herää ja ensimmäisiä seurustelusuhteita solmitaan. 12–14-vuotias alkaa hahmottaa Jumalan erilaisia ominaisuuksia ja ihmisten suhde Jumalaan muuttuu ulkoisesta asiasta sisäiseksi.

OHJAAJANA LEIRILLÄ JA KERHOSSA

Mitä tulee huomioida tyttöjen ja poikien ryhmänohjauksessa?

IKÄ

Lapsi, etenkin 7–10-vuotias, on vielä vilkas ja touhukas, utelias kaikelle uudelle. Ryhmäohjauksessa on tärkeää huomioida ryhmäläisten ikä, jotta osaa suunnitella ryhmälle sopivaa toimintaa ja pystyy kohtamaan ryhmäläiset. Alakoululainen ei kykene vielä toiminnassaan samaan kuin rippikoulun käynyt nuori eikä vielä kykene ymmärtämään asioita samalla tavalla. Tämä tulee huomioida suunnittelussa, jotta tehtävät ja toiminnot olisivat suhteutettuna ryhmäläisten ikään. Jokainen kerholainen ja leiriläinen on myös kehityksessään eri vaiheissa ja he oppivat koko ajan uutta.

RYHMÄ

Ryhmän voi kasata nopeasti ja vaivattomasti jakamalla ihmiset sopiviin ryppäisiin. Ryhmytyminen on sitten asia erikseen. Ryhmytyminen eli ryhmän sisäisten suhteiden ja roolien muotoutuminen sekä tutustuminen vie aikaa. Jos ryhmä on pitkäaikainen ja pysyy muuttumattomana, ryhmä käy läpi vaiheita ryhmän aloituksesta ryhmän loppumiseen. Älä siis huoli, jos ryhmäsi koostuu aluksi hiljaisista yksilöistä, joiden voi olla vaikea tehdä yhdessä tehtäviä tai pohtia asioita. Ryhmytyksen edetessä ryhmäläiset innostuvat enemmän yhdessä tekemiseen. Joskus ryhmä voi myös olla toimimaton. Tällöin ryhmäläisten välisissä suhteissa voi olla kitkaa tai ryhmäläiset muutoin vain eivät tule toimeen. Paljon on myös kiinni ryhmän ohjaajasta. Jos ohjaaja itse on innostunut ja aktiivinen, on ryhmäläisten helpompi aktivoitua ja keskustella.

Ryhmän vaiheet:

1. Muotoutuminen

Ryhmäläiset totuttelevat toisiinsa, ovat epävarmoja rooleistaan ryhmässä. Ryhmänjohtajalla on suuri merkitys ryhmän toiminnan kannalta, koska ryhmäläiset vasta tunnustelevat ilmapiiriä ryhmässä.

2. Kuohunta

Ryhmän sisäiset suhteet alkavat muodostua, syntyy ”kuppikuntia” ryhmän sisälle. Ryhmäläiset ovat paljon äänessä, mutta eivät välttämättä keskity kuuntelemaan toisiaan. Ryhmän sisällä voi syntyä eripuraa ja ryhmänjohtajaa kohtaan voidaan kapinoida.

3. Normiutuminen

Ryhmän sisäiset roolit ja toiminta alkavat vakiintua. Ryhmästä tulee kiinteämpi ja ryhmäläiset muodostavat yhteisiä sääntöjä ja toimintamalleja. Konflikteja ryhmän sisällä pyritään välttämään ja mahdolliset riitatilanteet pyritään selvittämään mahdollisimman nopeasti ja avoimesti.

4. Ryhmän hajoaminen

Ryhmän hajoaminen tuottaa erilaisia tunteita ryhmäläisissä etenkin jos ryhmä on ollut pitkäkestoinen (esim. kerhoryhmä). Tunnelmat voivat olla haikeat ja tieto ryhmän erkanemisesta voi aiheuttaa levottomuutta ryhmän sisällä.

SUUNNITTELU

Suunnittele ja valmistele ryhmän kanssa toteutettava toiminta huolellisesti etukäteen. Mitä paremmin valmistaudut ohjaamiseen, sitä varmemmin toiminta tulee onnistumaan. Huolellinen suunnittelu luo turvaa ja varmuutta ohjaukseen. Kirjoita suunnitelma ylös yksityiskohtineen ja kasaa tarvittavat välineet ja tavarat ajoissa paikalle. Suunnittelussa tulee huomioida ryhmän koko ja toiminnan toteutuksessa käytetty ympäristö.

VIESTINTÄ

Tyttöjen ja poikien kanssa työskenneltäessä on tärkeää viestinnän selkeys. Ohjeita antaessa on tärkeää puhua selkeästi ja riittävän yksinkertaisesti. On hyvä tarkentaa ja varmistaa, että jokainen ryhmäläinen sai ohjeet selville. Varmista ennen ohjeistusta, että ryhmäläiset kuulevat sinut hyvin ja kuuntelevat mitä sinulla on sanottavaa. Apuna voi käyttää kuvia tai näyttää itse, mitä tulee tehdä. Konkreettiset esimerkit tekevät ohjeistuksesta vielä selkeämmän.

YMPÄRISTÖ

Ohjaustilannetta ennen on hyvä tutustua ympäristöön, jossa toiminta tulee tapahtumaan, mielellään jo etukäteen. Aina se kuitenkin ei ole mahdollista. On kuitenkin hyvä kartoittaa millainen paikka ja ympäristö on kyseessä, jotta jo suunnitteluvaiheessa voi ympäristöön liittyvät seikat huomioida. On hyvä huomioida, ettei sisätiloissa voi tehdä aivan kaikkea, mitä ulkona. On huomioitava myös vaaralliset paikat ja osattava erottaa ne toiminta-alueesta.

OHJAAJAN OMA TOIMINTA

Kouluikäisille tytöille ja pojille ohjaaja on aina esimerkki ja roolimalli. Varhaisnuorten leireillä helposti ohjaaja saa oman "fanilaumansa". He tarkastelevat käytöstäsi ja ottavat mallia ohjaajasta. On siis tärkeää kiinnittää huomiota omaan käytökseen. Omalla esimerkillä voit näyttää, kuinka eri tilanteissa tulee toimia. Kiroilu tai huono käytös kyllä tarttuu kerholaisiin ja leiriläisiin. Samalla tavalla ohjaaja voi sekä innostaa että latistaa ryhmäläisten mielenkiinnon. Jos ohjaaja itse toimii innostuneesti, mutta maltilla, ovat ryhmäläisetkin mukana toiminnassa innokkaasti. Jos vastaavasti ohjaajan asenne ei ole kohdallaan tehtävänsä kohtaan, ryhmäläiset kyllä vaistoavat sen nopeasti.

RAAMATTURASTIT

Seuraava osio sisältää Raamatturasti-rungon. Rastit on suunniteltu erityisesti alakouluikäisille. Rasteilla luettavat tarinat on hyvä lukea lasten Raamatusta. Elävöittääksesi kertomuksia, voit käyttää kuvia tai näytellä tarinan pääpiirteittäin. Runko sisältää aidot ja oikeat Raamatun kohdat. Tutustu niihin oman Raamattusi kätköistä ennen toteutusta. Jokaisesta rungon sisällyttämisestä kertomuksesta on kaksi rastivaihtoehtoa.

RASTI 1 - LUOMINEN

1.Moos. 1-2:1-8

Eläinpantomiimi

Valitaan vapaaehtoisia esittämään eläimiä. Muiden tehtävänä on tunnistaa eläimet.

Kuvien yhdistäminen kertomukseen

Tarvitaan kuvia luomiskertomuksen vaiheista. Osallistujat kuuntelevat ensin kertomuksen, jonka jälkeen he koettavat saada kertomusta vastaavat kuvat aikajärjestykseen.

RASTI 2 - VEDENPAISUMUS

1.Moos. 6-9

Veden ylitys

Ryhmän tehtävänä on päästä rajatun alueen yli käyttäen esim. tyynyjä apunaan siten, että tyynyjä on yksi vähemmän kuin osallistujia. Jos tehtävä on liian helppo, tällöin vaikeusastetta voi nostaa vähentämällä yhden tyynyn lisää.

Alueeksi kannattaa valita mahdollisimman tasainen alue. Tarvikkeina tyynyjä. Varaa aikaa tarvittava määrä.

Paperiveneet

Taitellaan paperista origamivene, jonka voi värittää ja kuvittaa tahtomallaan tavalla. Ohje löytyy oppaan lopusta.

RASTI 3 - BABYLONIN TORNI

1.Moos. 11:1-9

Huojuva torni-peli

Ryhmän tehtävänä on rakentaa pelipalikoista torni siten, ettei torni pääse kaatumaan. Peliä voidaan jatkaa, kunnes torni kaatuu tai siihen saakka, kunnes paloja ei enää ole.

Tornin rakennus

Tornin rakentamiseen tarvitaan erilaisia esineitä, jotka ovat helposti eriteltävissä ja jaettavissa ryhmiin. Esimerkiksi ”jätetorni”, jolloin eri jätteet lajitellaan omiin ryhmiinsä, kuten muovi, pahvi, metalli, tai vastaavasti muunlaiset esineet värien tai muotojen mukaan.

Ryhmän tehtävänä on kasata varatuista esineistä mahdollisimman korkea torni. Rakennuksen jälkeen torni puretaan ja lajitellaan esineet omiin ryhmiinsä.

RASTI 4 - DAAVID JA GOLJAT

1.Sam.17:1-58

Daavidin 5 sileää kiveä

Jaetaan osallistujat kahteen ryhmään. Joukkueet asettuvat jonoon. Ensimmäiset lähtevät suorittamaan tempuradan ja tulevat takaisin. Seuraava joukkueesta lähtee suorittamaan rataa. Joukkue joka on ensimmäisenä valmis, voittaa. Radan idea on, että ”kiviä” kuljetaan radan läpi. Tehtävinä radalla voi olla esimerkiksi pujottelu, vieritys tai heitto. Myös eri tyyleillä voi kuljettaa palloa läpi radan, esimerkiksi polvien välissä, kainalossa tai selän päällä.

Rataa varten tarvitaan palloja, esteitä, sankoja ja pujotteluun tarvittavia esineitä. Radan suunnittelussa tulee ottaa huomioon, etteivät esteet ole liian korkeita ylitettäviksi ja että tilaa on riittävästi.

Sukkahousulinko

Tehtävänä on kaataa pareittain sankoista kasattuja torneja sukkahousulingolla sovitun välimatkan päästä. Tyyli on vapaa, mutta jokaisen ryhmän jäsenen tulee osallistua pallojen linkeämiseen

Tarvitaan kahdet sukkahousut, tennispalloja, 12 sankoa tai muuta torneiksi rakentuvaa esinettä.

RASTI 5 - JOONA

Joona 1-4

Säkkihyppelykisa

Jaetaan ryhmä joukkueisiin. Jokainen joukkueen jäsen hyppii tietyn matkan säkkinsä kanssa ja palatessaan takaisin joukkueensa luo, antaa säkin seuraavalle. Se joukkue, jonka jäsenet ovat ensimmäisenä valmiita, voittaa.

Mikäli ryhmä on pieni, voidaan hyppely toteuttaa siten, että jokainen ryhmäläinen vuorollaan hyppelee hakemaan pallon ja tuo sen laatikkoon lähtöviivan taakse.

Huomioitavaa säkkihyppelyssä on, että maasto tai tila on esteetön hyppimiselle. Hyppelyn tiimellyksessä innostus nousee, joten sääntöjen ja muiden ohjeiden kertominen selkeästi on tärkeää.

Kapteeni käskee ja Maa, meri, laiva

Kapteeni käskee

Leikkijät seuraavat Kapteenin ohjeita. Kun leikin vetäjä huutaa ”Kapteeni käskee!”, tällöin leikkijät tekevät, mitä kapteeni sanoo. Jos Leikin vetäjä sanokin esimerkiksi ”Kalle käskee!”, leikkijöiden ei tule totella. Jos joku tekee muun kuin kapteenin käskyt, tippuu hän leikistä pois.

Maa, meri, laiva

Merkitään maahan sopivin välimatkoin kolme viivaa, jotka nimetään maaksi, mereksi ja laivaksi. Leikin aluksi leikkijät asettuvat jollekin sovituihin viivoista. Leikin johtaja huutaa jonkin kolmesta vaihtoehdosta, jolloin leikkijöiden on juostava kyseiselle viivalle. Jos leikkijä juoksee väärälle viivalle, tippuu hän leikistä pois.

VIRIKKEITÄ TAKATASKUUN

Neljä jalkaa, viisi kättä

Leikin ideana on, että ryhmän jäsenten tulee olla kosketuksissa toisiinsa, mutta vain tietty määrä raajoja saa olla kosketuksissa maahan. Esimerkiksi leikin vetäjä voi huutaa ”viisi jalkaa, kolme kättä”, jolloin ryhmän on muodostettava kyseinen asetelma siten, ettei ylimääräisiä käsiä tai jalkoja koske maata. Sopii parhaiten jo tutustuneelle porukalle. Raajojen määrä vaihtelee joka kerta. Jos joku ryhmistä ei saa kasattua ryhmäänsä kyseiseen asetelmaan, ryhmä tippuu pois.

Liikkeen siirto

Seisotaan väljästi piirissä. Joku leikkijöistä aloittaa liikkeen sanomatta sanaakaan. Kun kaikki piirissä tekevät samaa liikettä, on aika vaihtaa liike seuraavaan. Joku tekee uuden liikkeen ja toisten huomattessa, he alkavat tehdä jälleen samaa liikettä, kunnes kaikki piirissä tekevät samoin.

Mörköhippa

Valitaan muutama vapaaehtoinen hippa. Hipat liikkuvat käsiä heilutellen ja öristen, hitaasti löntystellen eteenpäin. Muut leikkijät liikkuvat kyykyssä piipittäen mörköjä karkuun. Kun mörkö saa piipittäjän kiinni, tulee piipittäjästä uusi mörkö. Leikkiä jatketaan kunnes kaikki ovat öriseviä mörköjä.

Ping Pong

Muodostetaan piiri. Piirin keskellä jää vapaaehtoinen, joka osoittaa jotakuta sanoen ”Ping Pong”. Se, jota keskellä oleva on osoittanut, nostaa kädet korvilleen. Osoitetun sivuilla olevien leikkijöiden tarkoituksena on nostaa käsi sen puolen korvalle, jonka puolella osoitettu on. Jos joku laittaa käden väärälle puolelle tai osoitettu ei muista laittaa molempia käsiä korvilleen, hänestä tulee seuraava keskelle.

Piirroksen jatkaminen

Sopii pienelle ryhmälle parhaiten. Tarvitaan suuri paperi tms. ja jokaiselle kynä. Joku ryhmäläisistä aloittaa piirroksen tekemällä haluamansa viivan/piirroksen alun. Seuraavan on tarkoitus jatkaa piirrosta haluamallaan tavalla. Ajatuksena piirroksen jatkamiselle on, ettei kukaan sano piirroksen aikana mitään. Taustalla voi soida musiikkia. Lopuksi tarkastellaan aikaan saatua piirrosta.

Kodinkoneet

Jaetaan 4-5 hengen ryhmät. Jokaiselle ryhmälle annetaan jokin kodinkoneen nimi. Ryhmän tehtävänä on esittää kyseistä kodinkonetta siten, että jokainen ryhmän jäsen muodostaa jonkin osan koneesta. Tarkoituksena on, että muut ryhmät yrittävät arvata, mikä kodinkone on kyseessä. Oikein arvannut ryhmä saa pisteen ja saa vuoron esittää koneensa muille.

Helsinkiläinen bussipysäkki

Asetutaan piiriin. Leikin vetäjän merkistä jokainen laskee katseensa maahan ja valitsee jonkun muun piirissä olijan varpaat, joita alkaa tuijottaa. Kun leikinvetäjä laskee kolmeen, nostavat leikkijät katseensa sen henkilön silmiin, jonka varpaita aiemmin tuijotti. Jos leikkijöiden katseet kohtaavat (kaksi leikkijöistä on valinnut toistensa varpaat), he kiljaisevat ja poistuvat piiristä. Viimeiseksi jäänyt leikkijä tai pari on leikin voittaja, todellinen helsinkiläinen, koska ovat onnistuneet välttämään toisten katseet.

Lentää, lentää

Asetutaan piiriin, leikin vetäjä piirin sisälle. Leikin ideana on, että leikin vetäjä lausuu ”Lentää, lentää...” ja valitsee jonkin eläimen lentämään, esimerkiksi ”Lentää, lentää, lintu lentää”. Jos leikin vetäjän sanoma eläin oikeastikin osaa lentää, leikkijät menevät kyykkyyhin. Jos eläin ei lennä, leikkijöiden tulisi pysyä seisaallaan. Jos joku leikkijöistä kyykistyy tai jää seisomaan väärässä kohdassa, tippuu hän pois. Leikin vetäjä voi vaikeuttaa leikkiä kyykistymällä itse väärin.

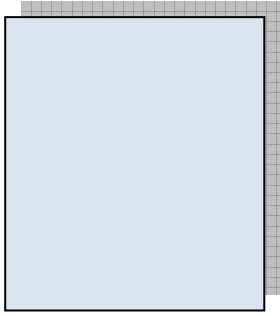
Hae minulle

Jaetaan leikkijät tasaisesti ryhmiin ja ryhmät muodostavat jonoja. Leikin vetäjä alkaa huudella erilaisia esineitä tai asioita, joita leikkijöiden on vuorollaan jonosta haettava. Se joukkue, jonka jäsen on ensimmäisenä hakenut ja antanut leikin vetäjälle pyydetyn asian, saa pisteen. Eniten pisteitä kerännyt joukkue voittaa.

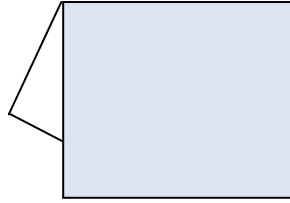
Terve mieheen

Tämä leikki on muunnelma Tervapata-leikistä. Leikkijät asettuvat piiriin ja vapaaehtoinen hippa jää piirin ulkopuolelle. Hippa alkaa kiertää piiriä ja koskettaa valitsemaansa leikkijää selkään. Tällöin kosketettu leikkijä erkanee piiristä ja alkaa juosta hipan vastakkaiseen suuntaan. Hipan ja kosketetun leikkijän kohdatessa piirin ulkopuolella, heidän tulee pysähtyä ja kätellä toisiaan sanoen ”Terve mieheen, terve terve!” Tämän jälkeen he jatkavat juoksuaan, kunnes jompikumpi ehtii kosketetun leikkijän paikalle. tavoitteena on, että hippa ehtisi ennen valitsemaansa henkilöä. Jos hippa ehtii ensin, tulee piirin ulkopuolelle jääneestä uusi hippa.

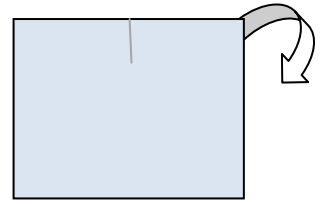
ORIGAMIVENE

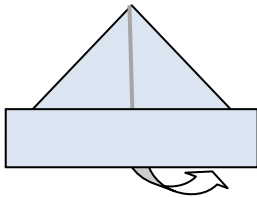
1. Ota suorakaiteen muotoinen pala paperia.

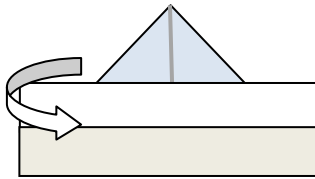
2. Taita se puoliksi pystysuunnassa.

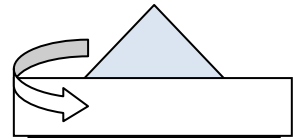
3. Tee taitetun paperin keskelle pieni merkki. Käännä yläkulmat merkkiä pitkin.

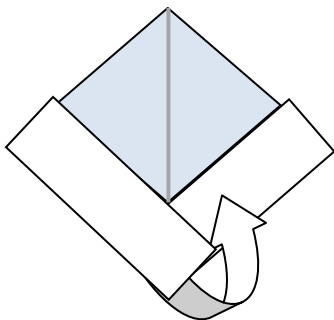
4. Taitoksen jälkeen paperin yläreunaan on muodostunut kulma. Käännä paperin päällimmäinen "helma" kolmion päälle.

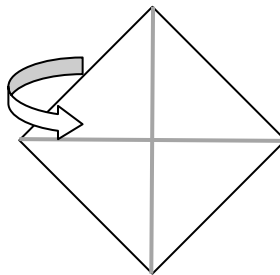
5. Käännä työ ja taita myös toinen helma kolmion päälle.

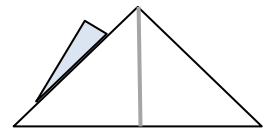
6. Käännä työ sivuttain, niin, että helmojen reunat on mahdollista laittaa päällekkäin. Litistä työ neliöksi, helmat siististi toistensa päälle.

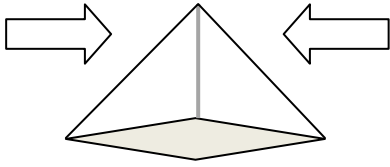
7. Kun työ on jälleen neliönä, taita alakulma yläkulman mukaisesti.

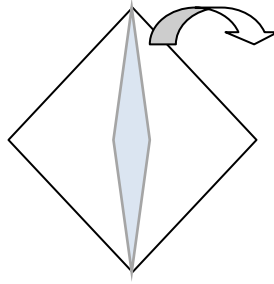
8. Kun ensimmäinen taitos on tehty, käännä työ ja taita toinenkin puoli samalla tavalla kuin edellisessä vaiheessa.

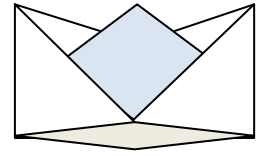
9. Kun taitokset on tehty, avaa valmistunutta kolmiota alhaalta päin.

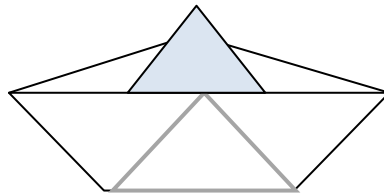
10. Litistä työtä, alakulmat vastakkain.

11. Ota litistetyn työn yläpuolelle muodostuneista kulmista kiinni ja vedä varovaisesti kulmia pois-päin toisistaan.

12. Kun veneen muoto jo hahmottuu, avaa venettä varovaisesti alapuolelta ja oikaise syntyneitä laitoja.

13. VALMIS!

Origamiveneen malli mukailtu seuraavan lähteen pohjalta:
<http://www.origami-instructions.com/origami-boat.html>

Lähteinä käytetty soveltuvin osin

Jyväskylän yliopisto i.a. Tuckmanin ryhmän kehityksen vaiheet. Viitattu 13.8.2011.

[http://kielikompassi.jyu.fi/puheviestinta/tietomajakka/maja_viestintaryhmassa_m
aarittely_kehitysvaiheet.shtml](http://kielikompassi.jyu.fi/puheviestinta/tietomajakka/maja_viestintaryhmassa_m
aarittely_kehitysvaiheet.shtml)

Näre, Sari 2010. Kouluikäinen tyttö. Teoksessa Eero Jokela ja Heli Pruuki (toim.) Iso, vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: LK-kirjat, 43–52.

Sinkkonen, Jari 2010. Kouluikäinen poika. Teoksessa Eero Jokela ja Heli Pruuki (toim.) Iso, vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: LK-kirjat, 31–39.

Suomen Poikien ja Tyttöjen keskus – PTK ry 2007. Kerhonohtajan peruskurssi – Eväitä varhaisnuorten kerhojen vetäjille. Partaharju: PTK ry.